ONGA
BÁRSONYOSAN
TOLÓGIA

Ongai Kulturális Füzetek I.

ONGA
BÁRSONYOSAN
TOLÓGIA

Ongai Kulturális Füzetek I.
Onga, 1999

Szerkesztette:
Takács László és **Kovács György**

Borító és számítógépes illusztráció
Ongáról készült fényképek felhasználásával:
Kovács Zsolt
(Fotók: *Takács László* és *Kovács Zsolt*)

Nyomdai előkészítés: **Garay**
Nyomda: **MAXIMA CS-A**
Nyomdaipari és Kereskedelmi Szolgáltató Kft.
3531 Miskolc, Kiss e. u. 25.
Felelős vezető: **Kundráth Csilla**

A kötet megjelenését támogatták:

B.-A.-Z. Megyei Közgyűlés Mecénás Alapja

Onga Község Önkormányzata

Borsod Volán
Személyszállítási Rt. — Miskolc

ENERGO-KONCEPT
Mérnökiroda Kft. — Miskolc

Rögzítéstechnikai
Ipari és Kereskedelmi Kft. — Miskolc

AVIA Kft. — Onga

Borsodvíz Rt. — Miskolc

Pócsi Géza — Onga

Ongai Pékség — ANTAL-CSAJKA Bt.

ÉRV.
Északmagyarországi Vízművek — Kazincbarcika

EFEM-93
Ker. Szolg. Bt. — Onga

TAN-KÖNYV „2000"
Oktató és könyvelő Bt. — Onga

Majzik Tamásné — Onga

Hajdú Gyula — Onga

Paksi László — Miskolc

A könyvet kiadja: **Ongai Kulturális Egyesület**
Felelős kiadó: **Takács László**

ISBN 963 03 8206 7

Az antológia megrendelhető az egyesület címén: 3562 Onga, Ságvári u. 2/A

AJÁNLÁS

„Politikai történelmünk nem bővelkedik dicsőséges oldalakban. Mohács óta inkább tehetetlenül kellett beilleszkednünk a nagyobb hatalmak közötti egyensúly helyzeteibe. Az ország politikai súlyával azonban a magyar nyelv és a magyar irodalom nem kezdett együtt hanyatlani, hanem éppen ellenkezőleg, mintegy teljesen kiszakadva a rossz sorsú államból, váratlan fejlődésnek indult. A magyar nyelv megtette a teljes hátralévő utat Európa felé, s irodalmunk, sajátságos módon, a huszadik század első negyedében már egyenrangúan, minden vidékiesség, epigonság érzése nélkül kapcsolódik be az európai irodalom egészébe, s szinte céltalan gazdagsága még az ország és a magyar anyanyelvűek teljes lélekszámával sem áll arányban, nemhogy a tényleges olvasókéval." Írja Ottlik Géza egyik művében.

Valóban, a magyar irodalom gazdagsága, anyanyelvi kincsestárunk, nemzeti büszkeségünk egyik legnagyobb forrása. Mindezen gazdagságon belül a magyar líra számtalan csoportosítása lehetőséget hord magában.

Időben és földrajzilag mondhatjuk azt, hogy „XX. századi ongai irodalom".

Azért XX. századi, mert korábban legfeljebb Ongával kapcsolatos irodalom létezett, hiszen itt élő irodalmár elődökről nincs tudomásunk.

Azért ongai irodalom, mert e gyűjteményes verseskötet költői mind Ongán éltek, illetve jelenleg is községünk lakói. Természetesen nem mind ongai születésűek, de itt élnek közöttünk és mindannyian ongainak vallják magukat.

Figyelemmel kísértem azt a gyűjtőmunkát, amely ennek a könyvnek a megjelenését megelőzte. Csodálatos az a szerzői és irodalmi mű-sokaság, amiből a szerkesztők válogathattak.

Az irodalmi antológia összeállt, kiadásra került. Olvassuk és legyünk rá büszkék, hiszen van élő ongai irodalmunk.

Nagyon sok hasonló kezdeményezés hal el anyagiak hiányában. Ongán a szerkesztők, a szerzők és a támogatók jóvoltából létre jöhetett ez a mű, melyet szeretettel ajánlok mindenkinek.

Onga, 1999. augusztus

Madzin Tibor
polgármester

ELŐSZÓ

Az Ongai Kulturális Egyesület mindenkor céljának tekintette és tekinti a kulturális értékek megőrzését, gyarapítását és továbbadását. Terveink között szerepelt, hogy felleljük azokat a helyi lakosokat, akik vonzódnak az irodalomhoz, akik éreznek némi írói tehetséget magukban, akik verseiket szívesen bocsátanák a szélesebb nyilvánosság elé. A kötetben olvasható versek nem profi költők tollából születtek. Olyanok írták, akik fogékonyak az őket körülölelő természet történéseire, érzékenyek az élet kérdései iránt. Belső lelki világuk egy darabját tárják az olvasók elé.

Mint minden válogatás, ez is szubjektív. Nem biztos, hogy minden vers egyöntetű tetszést arat. Nem biztos, hogy valamennyi jó vers, de hisszük, hogy mindenki megtalálja a neki tetszőt, a kedvére valót.

Luterán István az 1920-as években hagyta el Ongát, és távozott Amerikába. 1976-ban Torontóban jelent meg verseskötete. A szülőföldjével — Ongával, Miskolccal — kapcsolatos verseiből válogattunk, melyek jórészt a század első felében keletkeztek, és kiérződik belőlük a múlt, a lakóhely tisztelete, nosztalgikus, sokszor sóvárgó szeretete.

Kabai Zoltán hosszú évek óta megyénk elismert költője. Mint a gyöngyhalász időnként levegőt vesz. A felszín az élettere. A tágasnak tűnő valóság szorításából egy-egy lélegzetvétellel szabadul ki, mint a dzsin a palackból. Ura és szolgálója a légtérnek. Ura a halandó és halhatatlan. Szolgája minden, amire a halandónak szüksége van. Lehetőségei a lélegzetvétel idejére korlátozódnak — vallja a költő. „Lélegzetek. Lélegezhetek."

Kovács Zsolt mindig a képek, a vizualitás iránt érdeklődött. Az írás az ő számára csak egy kirándulás egy nem túl távoli világba, hiszen — véli Zsolt —, a vers szavakból készült festmény.

Juhász Győző 1988 óta veti papírra gondolatait. Talán az évtized gyökeres változása inspirálta arra, hogy az önkifejezés ezen formájában is megnyilvánuljon. Az utóbbi években baráti szálak révén került kapcsolatba a LÓG a RITMUS és a HAPPY BLUES DAY zenekarok sajátos, kreatív zenei világával. Felkérésükre ma már dalszövegeivel járul hozzá töretlen sikerükhöz. A kötetben ezekből válogattunk.

k.kabai lorant a kötetben lévő verseiről a következőket vallja: „Következetlen bátortalanság minden egyes ismerkedésnél. Bemutatkozás, ártatlan szóváltás, ahogy két idegen. Tettrekészség az erőpróba, ráhatás. És a dolgok, sok igen, sok nem, nemigen."

Polák Péter ifjúkori versírással kapcsolatos próbálkozásai most kerülnek a nyilvánosság elé. Számára ezek a versek nagy értéket jelentenek. Nem tudja, de reméli, hogy mások sem idegenkednek tőle.

Fekete Péter ifjú költőt kérdezve verseiről, költészetéről így válaszolt: „Ami a muzsikusokat illeti, nekik erről a kérdésről nem volt határozott véleményük. Amikor a színházi előadások után a süllyesztők alatt kibotorkáltak az utcára, és nemsokára a borospoharaik mellé ültek, ilyesmiről sohasem esett szó."

Hársing László verseit egy hajdan élt, igen „öntevékeny", de szeretetre méltó macska inspirálta. Gyermekverseit unokáinak írta.

Jeddi Katalin érzékeny belső világát próbálja verseiben megjeleníteni. Azt a hangot keresi, ami egy tizenéves útkeresésében irányt adhat, jelzőkő lehet.

Kovács Györgyben az írott gondolatok tengerén hajózva születtek meg azok a versek, amelyek közül néhány itt olvasható. A különböző önkifejezési formák mind egy célt szolgálnak számára; a környezetünkből belénk sugárzó hatás-élményt valamilyen módon kivetíteni önmagából. Mindenben próbálja és mindenkiben azokat a színeket keresi, ami különös-különleges, vagy figyelemre méltóan egyszerű.

A leírtakból is érezhető a kötetben szereplő versek változatos kép-, hang- és szó világa. Valljuk, hogy a sokszínűség nem gyengíti, hanem erősíti az antológiát. Az egyes versek nem kioltják egymás értékeit, hanem felerősítik, színesítik a másikat.

Nem egy megszokott dolog, hogy egy község saját lakosainak irodalmi munkáiból jelentessen meg egy kötetet. Mindezekért munkánkat hiánypótlónak is szánjuk, s csak remélni tudjuk, hogy egyes alkotások a nagy többség tetszését elnyerik, hogy a költők és az olvasók ízlése találkozik.

Az antológiát Ongáról készült fényképekből készült illusztrációk színesítik, gazdagítják.

Az Ongai Kulturális Füzetek I. kötetét terveink szerint újabbak követik. Jövőre a helyi képzőművészeti alkotásokból, festményekből, grafikákból szeretnénk egy albumot megjelentetni, majd a községünk életével kapcsolatos fotókból összeállított kiadvány látna napvilágot. Készül Onga helytörténeti tankönyve is.

Végül, de nem utolsó sorban hadd köszönjük meg mindazok segítségét, támogatását akik hozzájárultak ahhoz, hogy ez a verseskötet ilyen formában megjelenhetett.

Az antológia olvasásához jó szórakozást, kellemes időtöltést kívánunk.

Onga, 1999. augusztus

Takács László
az Ongai Kulturális Egyesület elnöke

LUTERÁN ISTVÁN

Szülőföldem

EL KELL MONDANOM

(Prológus)

…
Csokorba kötöm mind a verseimet
Had simogassák meg baráti kezek
Szívemnek őszi rózsáit úgyis
A tengerbe szórja az emlékezet.

Reményeimnek titkos vágy-virágai
Lassan már mind elhervadoznak —
Érzem —, hogy otthon szülőhazámban
Reám, már számot nem tartanak…

Ó néha, van ezen mit sírni való
E honfi bút nem is tagadom —
New York bábeli zűrzavarában is
Szülőfalumról álmodom…

MEGÉRKEZTEM ÚJ HAZÁMBA

Tavaszi szél borzolja bozontomat
New York város kóbór szele
Most érkeztem új hazámba
S fölsóhajtok a magas égre.

Ó merre menjek? Merre nézzek
A felhőkarcolók árnya sötét —
Futófelhőkben mintha látnám
Szülőföldem, Hernád-völgyét.

Az én lelkem, mint egy riadt madár,
Új tanyát keres elfáradva —
Nem vár engem puha fészek
Vihartól védő ereszalja.

Idegen vagyok e nagy idegenben
A hajó átringatott az óceánon
Ó jaj Istenem — e kőrengetegbe
Elfog veszni magyar álmom.

Egy lenge felhőt szólít lelkem
Ő is beleakadt egy magas házba
E vas dzsungel lesz — sugta a felhő —
Magyar lelked porkolábja!

Talán úgy lesz kicsiny felhő
De szívem felét itt fölajánlom
A másik felét gyökér tartja
Valahol ott, a Tiszaháton…

A felhőcske is sírva fakadt
Reám hullott egy eső könnye
Szemeimből pergett könnyel
Jajgatott összeölelkezve.

Ne sírdogáljunk kicsiny felhő
Jósold inkább mit hoz sorsom
Könnyeink is azt sugalják
Hogy boldogságom itt megtalálom.

A lenge felhőcske búcsút intett
Szelek szárnyán repült messze
S én, itt maradtam így egyedül
Futófelhők után integetve…

1925

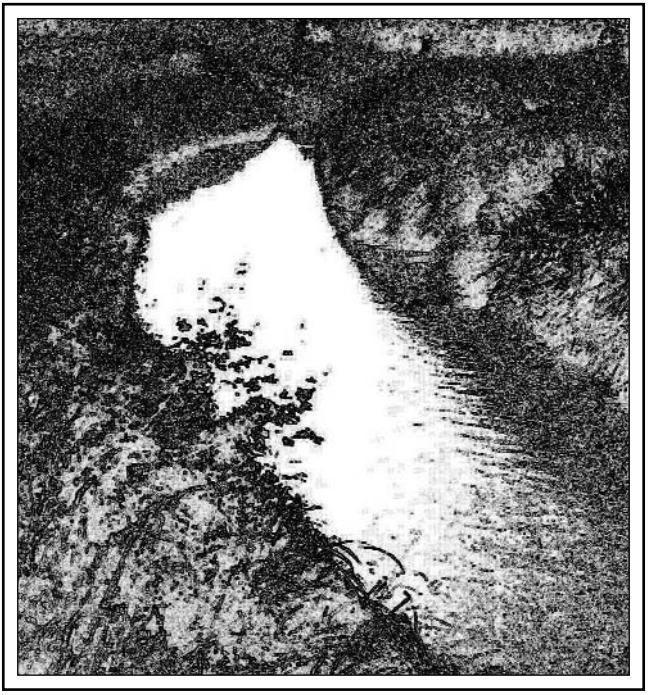

AZ ONGAI VÉN MALOM

A Bársonyos-patak partján
Gubbaszt ez a vén malom
Mint valami hepe-hupás
Roskadozó fájdalom.

Körülötte a szomorúfűz
Habokba borult lombjai
S rajta játszik a holdsugár
Kísértetes árnyai.

Ablakában egy árva mécses
Bóbiskolva szundikál,
A malomnak nagy fakereke
Monotóan muzsikál.

A patak vizét paskolgatja
Lapátolja szüntelen,
S forog, forog kótyagosan
Csurom vizesen, meztelen.

Örök robot a munkája
Lendít daráló köveket,
S garatjában lisztté őrli
A kövér búzaszemeket.

Molnár-legény fütyörészget
Menyecske tartja a zsákot,
A lisztes molnár csókot is kap
Mikor szedi a vámot.

Az éj sötétjének leple alatt
Egy öreg dade halászgat,
Nagy örömmel ki-kirántja
A fickándozó csukákat.

Nézlek, nézlek, te éjbevesző
Zsongó-dalu vén malom,
Sajog bennem az emlékezés,
S a rajtad ülő nagy nyugalom.

1921

OTTHON AZ ŐSI UDVARON

Kertünk alatt jött föl a Hold
A Kemely erdő másik oldalán
Ezt az imádságos szépséget
Óh mióta szívemben hordozám.

Zombor kutyánk dühösen ugatja
A sápadt arcú égi nagy csodát
Amely kísérteties fényével
Ragyogja be a magyar éjszakát.

Állok tűnődve az ősi udvaron
A falumon néma csönd honol
S a lelkem az emlékezés szárnyain
Valahol, messze a múltba vándorol.

Az éji fuvallat lágyan lengedez
A kalászok illatát hozzák felém
Anyám kertjének virágai között
Most, mindenre visszaemlékezém.

A falu felől hozzám száll egy dal
Egy régen elfelejtett bús nóta
Érzem, e dallal búcsúzik tőlem
Múló éveim elillant ifjúsága.

A fák mint hajlongó kísértetek
Susogják a múlt nem jő vissza soha
Csak könnyeket csalt szívedből
Az elmúlt ifjúságod fölcsendült ekhója.

Ne forgasd vissza az idők kerekét
Szólt a szív, az ajk hangtalan
Arra nem tudott egyik sem felelni
Hogy boldog voltam-e? — vagy boldogtalan?

1948

BÚCSÚ AZ ÖREG EPERFÁTÓL

Itt állok a kertben,
Az öreg eperfánál
Mintha elmúlt gyermekségem
Magam előtt látnám.
Szurtos mezítlábas
Pajkos magamat,
S a többi csintalan
Játszótársamat.

Csak álltam, a hunyó nap
Esti bíborában,
S elszenderegtem az elmúlt
Gyermeki boldogságban.
Néztem, néztem a vérvörös
Leszálló Napot
Az ég peremén a csodás
Színes varázslatot.

A Nap leszált, a bíboros
Palást eltűnt.
Méla csöndességbe burkolózott
Kertünk, eperfának egy lombja sem
Susogott az őszi alkonyatban
A szívem is ábrándozni hagyott.

A Kemely erdő felől esthajnal
Közelgett felém
Ha e melankólikus szépséget
Szívembe véshetném,
S halk neszeket, susogó
Bokrok között
Ó minden az őszi szendergés
Leplébe öltözött.

Megtörlöm könnyeim, s intek
Az ongai határnak
S simogatom derekát
Az öreg eperfának.
Sokszor tápláltál engem
Jó öreg éltető dajkám
Olyan voltál, mint egy második
Édesanyám.

Igen, igen úgy lesz,
Ígérem azt neked
Bárhol lennék is
Nem feledlek téged.
Valahányszor, majd alkony borul
Az ismeretlen tájra
Lelkemben is fölocsul
Lombod susogása.

1923

JÓ ROKONOM ÜSZÖGH JÁNOS

Régen elhalt ongai Üszögh János
Nem hagyott ő semmit hátra
Kicsit hibbant volt ő szegény
S elvitte a spanyol-nátha.

Itt szólok rólad jó rokonom
Rám hagytad az emlékedet
Azért itt neked titulálom
Téged érdemlő versemet.

Akkor téged úgy csúfoltak
Hé! Nem nőtt be a fejedlágya
De a szívedben minden ott volt
Ami hiányzott a koponyádból.

Egy félelmes téli éjen
Viaskodtam tifuszi lázzal
Jeges lepedőbe terengettek
S úgy birkóztam a halállal.

Elfogyott a lázcsillapító
Gesztelyben volt a patika
Ilyen ítélet téli viharban
Isten kísértés menni oda.

Ki menne más mint Üszögh János
Ő nekivágott a viharnak
A nagy ködmönt feladták rá
Csizmájába sok kapcát raktak.

Úgy beszélték, dalolva indult
S ha a dalfoszlánya elhallgatott
A házunkban érte s értem
Elrebegtek egy-két imádságot.

János küzdött a hóviharral
Mint egy hős paraszt titán,
Ha János, akkor a hóba fullad
Ott nyugodnék én is Ongán.

János megmentette az életemet
De őt letarolta a gonosz halál
Ott álltam én könnyet ejtve
A nagy fekete koporsónál.

Te a sírban fekszel ongai Üszögh János
E versemet már nem hallhatod
Óh nem is tudom az ongai temetőben
Hol domborul a sírhantod.

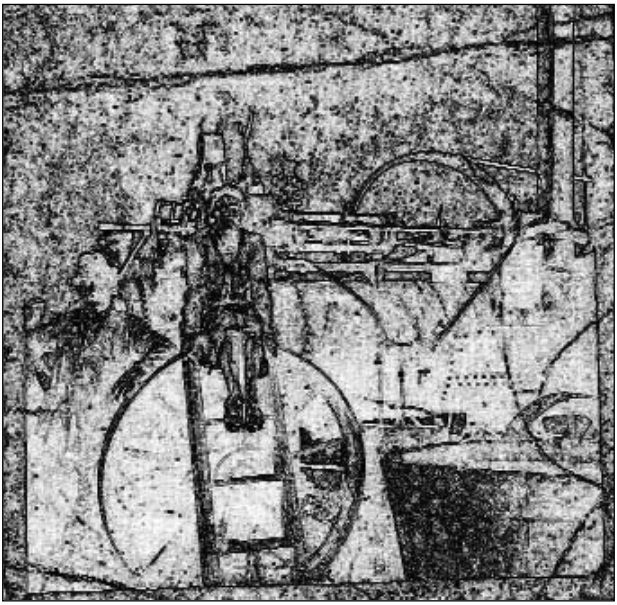

A HITTANÓRÁN

Elemi iskolás voltam, református,
Eszembe jut egy-két virtus
Szerettem a hittanórát
Jézus Krisztus tanítását.

Imával kezdődött a hittanóra
Hogy intsen minket minden jóra,
Aki nem figyelt az vétkezett
S a pap-pálcával megméretett.

A mi papunk úgy tanította
Legszebb vallás a kálvinista
Áldozatunk a bor, s kenyér
Nemcsak ostya, mely a nyelvedre fér.

Más vallásnál kelyhét a pap tartja
A bort belőle maga issza
Az úr áldása szálljon rátok
A bort lássátok, de nem isszátok.

Ezzel nem lehetett perbe-szállás
Szép szó volt a példálózás,
Szónoklatot néha oly magasra vitte
Amit mondott, azt velünk is elhitette.

Nem gúnyolom itt a papi palást
Amely Jézusnak szentelte magát,
Istent keres minden vallás
Nincs nekem ezzel szembeszállás.

Vége felé járt a hittanóra
Öröm szálldogált a nebulókra
Fölálltunk, hogy imádkozzunk
S elrebegjük a Miatyánkunk.

Nagyon akadozón szólt az ima
Jaj, gyászbaborult a hittanóra
A fiuk nem tudtuk a miatyánkot
S papunk vette a husángot.

Külön-külön kellett imádkozni,
S a makogásért jó hármat kapni,
A „Te akaratodnál" én is belefultam
Emlékszem, három jó csapást, kaptam.

A jövő hittanórán, ha nem tudjátok
A végső amenig a Miatyánkot
A ti lelketek legyen majd rajta
S lesz is itt annak foganatja.

A hittanóránk bezáródott
A papunk a barátjával találkozott
Az is pap volt, de katolikus
Hova lett a nagy konfliktus?

Kocsira fölültek, elhajtottak
A szőlőhegyen jól beboroztak
Valami itt nincsen rendben
Akkor úgy töprengett gyermek-fejem.

MISKOLCI EMLÉKEK

Miskolc város, ha reád gondolok
Fölocsul szívemnek sok régi álma,
Látom gesztenyefád virágait
Álmomba, kiruccanok Tapolcára.

Ahány lugasa van népkertednek
Örökké zöldüljön minden bokra
Ifjúságom legszebb emlékeit
Számtalanszor visszahozza.

Tetemvárról egy kisleánnyal
Lesétáltunk a Búza térre,
S csintalan pajkos kacagással
Fölültünk a ringispilre.

Andalogtunk a Szinva partján
Melankólikus őszi éjjel
Csilingeltek a villamosok
Lámpafény játszott a szürkülettel.

A rendezőből a mozdony-füttyök
Riasztották az esti csöndet
A vasgyár bömbölő hangjával
Remegtette a Bükk hegységet.

Ó terád gondolni öreg Avas
Olimpiája a búcsúsoknak
Bút, bánatot elfelejteni
A miskolciak odajárnak.

A Széchenyi utcán a Sötét kapu
Csalogatón volt az sötét,
A katonabaka ott ölelgette
Szívének szép szerelmesét.

Vasgyár felé, s Diósgyőrbe
Lillafüredre, zöld Hámorba
Jártam arra mindenfele
Ahol csak állt villanypózna.

Villanypózna sajgó emlék
Kidőlt velem a földre, sárba,
Bordáim törtek, tüdőm vérzett
S mentők vittek a kórházba.

A Mindszentek templomával szembe
Szemere utca 29 szám alatt laktam
Ettől ugyan nem lettem szent
De Miskolc hű fiad én megmaradtam.

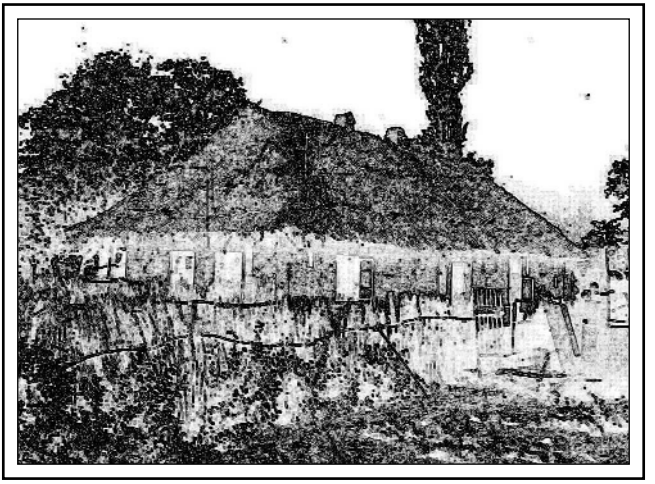

A MISKOLCI AVAS HEGYEN

Aki nem járt még az
Avason
Boldogságról ne is
szóljon.
Ott vár a szép lányok
forró csókja
Asszu borok száz-akója

Lent szundikál
Miskolc város
Lehet almos, lehet
sáros
Az Avason szól
a nóta
A bús szívek
gyógyítója

Temető mellett vezet
az út
Ott a csodás mindszenti
kút—
S a törökidők vén
mecsetje
Szerelmesek védő
szentje.

Csak egyszer legyél
Az Avason
Túl adsz minden
bánatodon
Fölmentem én is
Borús szívvel
Lesétáltam csalfa
menyecskével.

Ó halandó, ha elmész
arra
Hálával néz föl
az Avasra
Szerelmeseknek
ez a hegy
Csábos erotika
A Bacchusoknak boros
Olympia…

1923

ONGAI LACI BÁCSI LEGENDÁJA

Már régen történt, amit itt elmondok
Ongai Laci bácsiról szól a rege
Ükapánkról szájról-szájra ezt
A falu népe mindig emlegette.
Onga hernádvölgyi csendes falu
Voltak gazdák, de több a zsellér
Kiknek az urak határjából — bizony —
Szűken jutott kepés kenyér.

Onga község az én falum is
Áldja az Ég minden népét
Az ongai Laci bácsi sunyiságát
Talán már rég elfeledték.
A nagyapám mondta el nekem
Milyen nagy kujon volt az öreg
Urak s papok előtt ő a kalapját
Nagyon ritkán emelte meg.

A munkának sem volt hű szerelmese
E különélést tartá nagyon
Mire? Így szólt, ugy másé itt
Minden vagyon, minden haszon.
Laci bácsi nem volt ünneprontó
Eljárogatott ő a templomba
Mert a ceremonia előtt, vagy után
Öntött ő fel a garatra.

Vasárnap jött, a harang kongott
Jámbor lelkek sereglettek
Énekelték a szent zsoltárokat
S hallgatván a szent igéket.
„Romboljátok le a templomot
— szólt az ige —
S én három nap alatt fölépítem”
Laci bácsit a szundikálásból
Riasztá föl nagy ijedelem.

A mi templomunkat leromborlni?
Ilyet már ki is hallott?
Laci bácsi leintette
A szószékben prédikáló papot.
„Tisztelendő Uram a teringettét
A kis harangra sincs pénzünk
Ha ünnep is van, de vigyáznunk kell
Hogy pálinkásan ne beszéljünk."

Békéltették Laci bácsit
A kurátor, a presbiter
De Laci bácsi a papra morgott
A bajsza alatt duzzogta el.
S ha húsvét jött, s áldozat volt
S megterítve az Úr asztala
E szertartásról Laci bácsi
A világért el nem maradna.

Az Úr asztala körül álltak a hívek
A pásztor osztotta a szent vacsorát
S kézről-kézre adta mindenkinek
Szentelt borral telt poharát.
Laci bácsi már alig várta
Hogy kézbe vegye a poharat
Nagy szomjasan fölhajtotta
A pohár egész üres maradt.

Lassabban, Laci bátyám, súgta a pap,
Nem nagyon sok a borom
Hej! Nagy itt a bűn, s jó ez a bor
Ne haragudj rám jó papom.
Sok bajba ő bele keveredett
De még a haláltól sem félt Laci bácsi
Egy nyápic halál nem bír vele
S kettő restel érte járni.

Laci bácsinak volt egy vak lova
Mindig arra húzta a szekerét
Hol a kocsmáros már jó előre
Kimérte a féldecijét.
Ha megtörtént, hogy a vak ló
Nem állt meg a kocsmánál
„Erre jártál — nem jöttél be”
S kontójára írtak két kupicát.

S mikor a kikelet megérkezett
Szellő fujdogálta már a határt
Laci bácsi zsémbelős felesége
Elővette a legnagyobb kapát
Menjék kend a kenderföldre
Ültesse el ezt az Erzsi-babot
S Kati néni minden babszemet
Egy szutyó-zsákba belerakott.

Laci bácsi mit tehetett
A fejére csapta a kalapját
S elindult a határ felé
Eltüntetni az anyjuk babját
S kertek alatt húzódott el
A kitaposott keskeny ösvény
De Laci bácsi azt megkerülte
Mert a torka nagyon száraz lévén.

Aztán kibotorkált a kenderföldre
Haj, de cefetül sütött a nap
S a vállát is jól elhúzta
Majdnem egy fél vékányi bab.
Laci bácsi nem nagyon töprengett
Ásott egy gödröt, egy jó nagyot
S a pálinka is azt súgta neki
„Öntse kend a lyukba mind a babot”

S mint aki jól végezte dolgát
Lefeküdt egy nagy fa alá
Laci bácsit a bab romantikája
Alvás közben nem furdalá
S úgy két hét múlva Kati néni
Kiment megnézni az Erzsi-babot
Ahogyan szegény széjjelnézett
Nem hihette amit látott.

Óh, Uramisten, a jó babocskám
Mind együtt kelt egy bokorban
Kati néni holt sápadtan
Összeesett elájulva
Mikor Kati néni magához tért
Kezét téve a szivére
Óh jó Istenem mért vertél vele
Sóhajtott ő föl az égre.

„Megtépázom azt a vén korhelyt
Ez betetőzte a türelmemet."
Jaj, Laci bácsi látta közeledni
A kert felöl jövő fergeteget.
„Te vén részeges, te vén korhely
Egy gödörbe ástad el a babom
Hogy a pokol pusztítson el."

Máskor Laci bácsira úgy hatott a patvar
Mitha falra hánynak borsót
De most odakullogot a kúthoz
S vízzel tölti meg a korsót
S vitte a babot hajlott hátán
Víz locsogott a korsójában
Nincsen szalonna, se pálinka
A vállán lógó tarisznyában.

Tyűh, de elbántam azzal a babbal
Most így büntet a feleségem
Hogy az új babot egy-egy lyukba
Külön-külön ültessem el.
Hosszú évekig élt Laci bácsi
De ágynak esett egy ködös ősszel
S a kaszások ott ólálkodtak
S várták Illés szekerével.

A szomszédok halkan kérdezgették
Hogy van már a Laci bácsi?
Ó jaj, az én emberem a végét járja
Már a pálinka sem kell már neki.
Laci bácsi vívta a végső harcát
De most két kaszás jött el érte
S a kaszásokkal a nagy küzdelmet
Laci bátyánk elvesztette.

U. i. Régen elhalt már Laci bácsi
Régen elhalt a nagyapám
Régen volt, mikor ezt a storyt
Hallám tőle otthon Ongán.

KABAI ZOLTÁN

Repülőszőnyeg

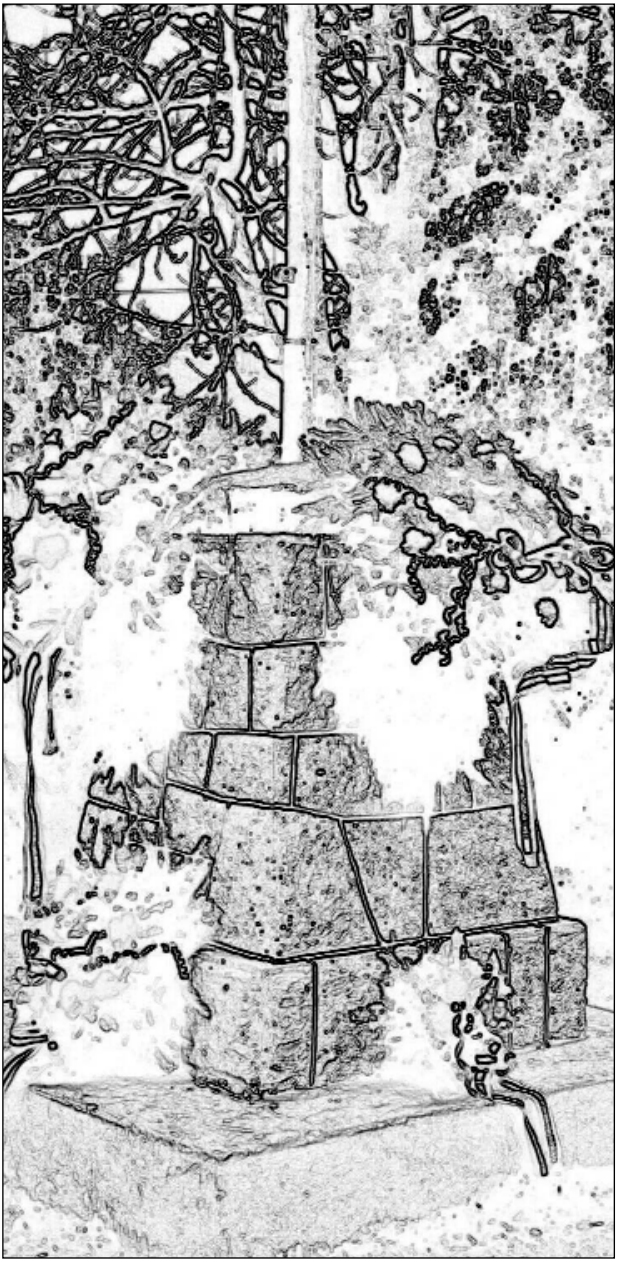

QUASIMODO UTOLSÓ LEVELE ESMERALDÁHOZ

Bagoly vagyok.
Éjszaka leple alatt,
rád huhogok.

Kavics zuhog.
Válladat össze ne húzd,
púpom konok.

Fiú vagyok:
Lábadat csókkal hagyom,
álmaimon.

Harangokat,
s hangodat nem hallja fül:
gyönyört fonok.

Szakadt mosoly:
reggeli asztalomon,
halott vagyok.

SZERETNÉM LÁTNI…

Szeretném látni a képeket amik megmutatják a lényeget ahogy ke rgeted a fényeket hogy rásimíto d őket hogy érezzék belőled a f öld szagát a véredet azt az ős illatot ami nélkül fel nem fogo d a léhi magtárszagot az egerek zajos táncát amit a búza hord a z izzadt homlokot ami a zsák al att fényesíti az öregek ráncát most hazaértem én is csak a töm eg fáraszt hogy megzavarják ott honom amit a képed áraszt és le nnék rögtön gyerekebb ha azzal hoznám közelebb a mérlegházat a hol véres lábbal ott bőgtem míg fertőtlenítették ezt belőlem

A KULCS A ZÁRBAN…

A kulcs a zárban enyém csomago lok tudom csak enyém birtokomb an van a zár ajtómon túl az en yém világ hiszen vannak világt alanok az ajtón innen én is az vagyok fázom mert sötét van lá tod az ablakban virágok cserép ben szerepet cserélnek nekem n incs cserélőm se cselédnőm aki az ajtóig vinne lenne könnyebb a föld tartanám vállamon már n em is fájlalom s hogy ne légy egyedül egy nő megkerül már ha kerested s találtad tálalod ho gy hol találod a rúdnak egyik oldalán talán megkerül és körb ejár érve burokba zár védelem nem a tévedem elvéthetem ha sz avak nem lennének biztosan meg ennének pedig nem kannibálok c sak szokásuk enni a világtalan t hogy már a reggelt se érje m eg vagy megélni ne érje meg me rt neki vezetik a falnak aztán csak röhögnek s falnak s ennek a karnak szövege sincsen nincs kincsem csak a lehet bár a kul cs mindig a kezed közelében

PARAZITA A HÚSOM…

Parazita a húsom rajtam úgy ah
ogy van elfogadtam most meghal
ok itt levetkezem itt halok me
g nem vétek a jó ízlés ellen h
a étek amit magam után hagyok
várnak rád én pirulok látszat
mint az intézkedés csalás vagy
csak hinni nehéz hogy pihe kús
zik a testeden én nem sírok cs
ak könnyeden melleid közt vétk
ezem nem is pihe csak a szemem
tudod kúszik a testeden hogy s
zeressen szikla kell oda csapó
dik a mell úgyis engeded hogy
meghaljak ne kisdeded legyek i
nkább mártír az elmúlás majd á
tír lehet leszek szép elmúló h
arcigép a rím a ritmus eltemet
ha vérre megy a képzelet szava
kkal játszó pille les

HANGZIK A HELYTELENSÉG…

Hangzik a helytelenség
mondattanilag hangzik
a helytelenség hangzik
nül hangzik a mondatta
mondattanilag helytele
nül hangzik mondottam

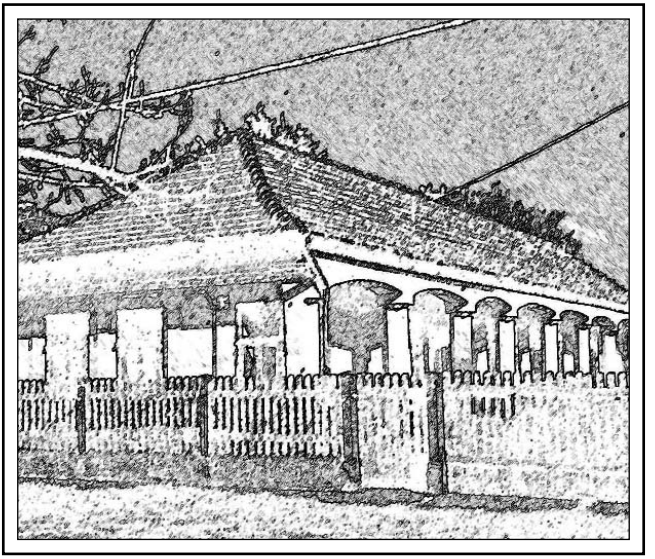

KISZOLGÁLTATOTTAN…

Kiszolgáltatottan mintha az alv
ás szépítene meg mintha a száda
t nem vétlen hagytad volna nyit
va s én nem nézhetem tétlen te
szőke te barna vagy vörös és fe
kete a légzésed most ágyadba fe
ktet le most az ártatlanságodba
vetett hitem most épp te vagy a
kit elhittem most tudom tüzet k
ellene adnom mert ilyen ez a ni
koton éhség omlik a hajad mint
anyám sütije ami olvad a számba
n ami még meg is szánhat amitől
világos hogy dől össze a világ
nos felállok és kimegyek és nem
tanulom meg a nevedet hogy ne i
smételgessem ahogy a madárt is
elhessenti a gondolat a félelem
hogy ne épp miattam rebbenjen e
l hogy érezzem a fejemmel hogy
nem menekülsz mikor párnáim köz
t elmerülsz te kati éva ági zsu
zsa te mind akinek a melle szép
vagy a feneke a melle nem de mi
ndig itt vagy mellettem minden
pillanatban látom a szádat ahog
y picit szétnyílnak ajkaid ahog
y elalszol az ágyban a vonaton
ahogy a meleget őrzöd s még nem
döntöttem el hogy macho legyek
vagy áldozat közben a lábadat
álmodom körém meggyűlt mint az
erénnyel a bajom most aztán leg
yen olyan aki valljon mellettem
hogy mégsem a melleden felejtet
tem a szemem csak ahogy a haja
d kötötted hátra figyeltem a te

chnikádra arra hogy jobb lenne
most félnem ha csak nem vétle
n és ez a tétlenség csak mutat
vány amibe éppúgy bukni lehet
mint a trapézról a képzelet
s még hálóm sincsen hogy m
agamtól megvédjen

SZÉL HOZOTT…

Szél hozott szél itt állok a s
széleken sarkon állva megbillen
ve meglóbálva egyensúlyom el
el vesztve tarkótájon megrémü
lve aztán újra megszédülve elk
ábulva megbámulva az arra járó
teljestalpú merész tekintetén
révedő tanácstalanságot a kinn
a bárány benn a bárány értetle
nséget sajnálatot hogy nem tel
jes talpon állok hogy billegek
a széleken hogy összeken a vég
telen a tiszta szélén megpihen
tekintet tekintetem hogy arcon
csapom ezt a szélen állót a fé
l talppal itt vagy épp ott jár
ót vagy átjárót aki átjáróház
aki szeret és szerető aki les
ha van leshető aki mer mert me
rő és képtelen mert arctalan v
agy ha arca van hát elhagyta
egy kupiban a sarkon a csapon
a csajon már ha van akit csalj
on meg elcsaljon egy rossz koc
smába inni vagy írni egy áriát
arról aki épp most ott lóbál a
széleken s féktelen lehelletén
érezni a friss fogkrém illatot
és úgy érzi padlóközeli helyze
t ez ha épp nem egy helyettes
mert akkor tudja hogy valaki h
elyett van de így csak áll a s
széleken s ha majd nem figyel f
eszülten megverem hogy tudja j
obb lett volna döntenie hogy m
ire felnéz láthatóvá váljék ki
ő csak az alkalmas pillanat hi

ányzik mert sakkot önmagával c
sak a bolond játszik már ha lá
tszik itt a széleken hogy ő v
agyok de én velem

AMI NEKED SZEMÖLDÖK, AZ NEKEM RÁNCOLÁS

Megrajzolt mérték a fa.
Fáslival támasztott
igények. Lábbelim nem
szorít, talpa más.

Megrajzolt érték a ma.
Cipőm fáslival,
igénnyel támasztva,
ráfér a talpalás.

Megrajzolt lépték a más.
Fapapucs — nem
fáslis —, nehéz
benne a talpalás.

ERDÉLY MIKLÓS EMLÉK(EZ SE)

Férfihang: Megkezdődött.

hihetően: Ez a szöveg bárhonnan olvasva is lehet igaz.

Egy nem akarom közhellyel kezdeni. kettő ha ezt kimondom már közhellyel kezdtem. három nem közhellyel kezdeni is közhely. négy közröhej. egy nem akarom közröhejjel kezdeni. kettő ha ezt kimondom már közröhejjel kezdtem. három nem közröhejjel kezdeni is közröhej. négy a hely. egy nem akarom a hellyel kezdeni. kettő ha ezt kimondom már a hellyel kezdtem. három nem a hellyel kezdeni is hely. négy műhely. egy nem akarom a műhellyel kezdeni. kettő ha ezt kimondom már a műhellyel kezdtem. három nem a műhellyel kezdeni is műhely. négy kikezd.

egy ha ezt kimondom már közhellyel kezdtem. kettő közröhej. három nem akarom közhellyel kezdeni. négy nem közhellyel kezdeni is közhely. egy nem közröhejjel kezdeni is közröhej. kettő nem akarom közröhejjel kezdeni. három a hely. négy ha ezt kimondom már közröhejjel kezdtem. egy műhely. kettő nem a hellyel kezdeni is hely. három ha ezt kimondom már hellyel kezdtem. négy nem akarom a hellyel kezdeni. egy nem akarom a műhellyel kezdeni. kettő ha ezt kimondom már a műhellyel kezdtem. három nem a műhellyel kezdeni is műhely. négy kikezd.

egy ha ezt kimondom már közröhejjel kezdtem. kettő nem a hellyel kezdeni is hely. három kikezd. négy nem akarom közhellyel kezdeni. egy nem a műhellyel kezdeni is műhely. kettő közröhej. három nem akarom közröhejjel kezdeni. négy nem a hellyel kezdeni is hely. stb.

KOVÁCS ZSOLT

Emlék

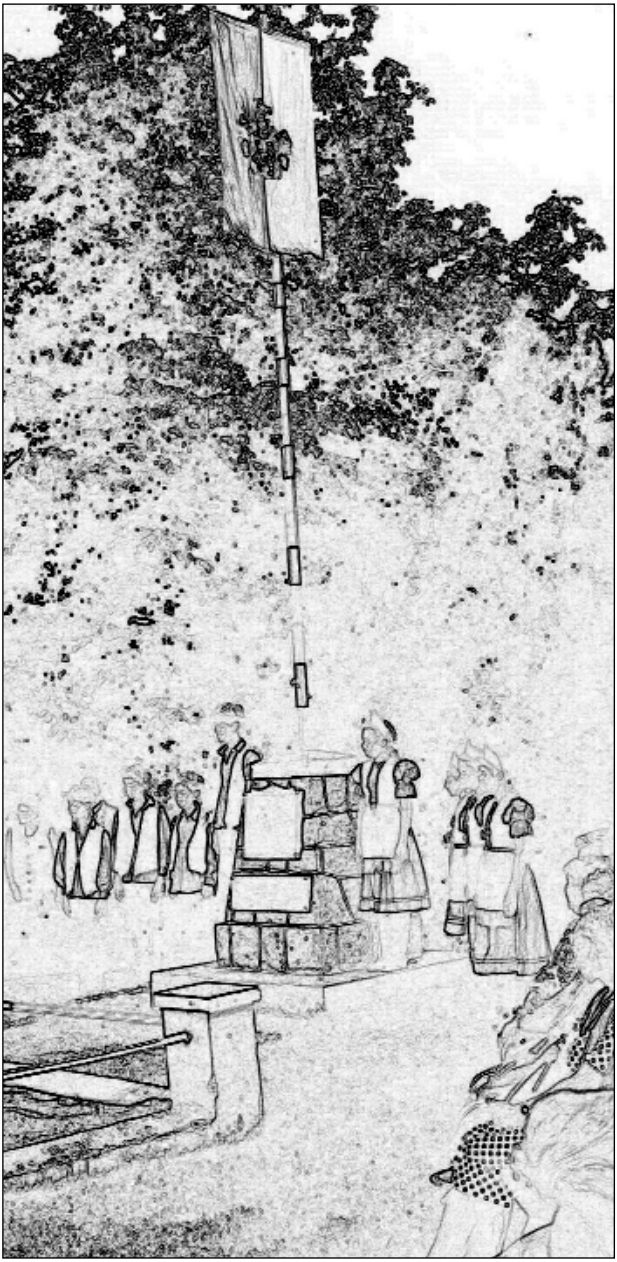

KETTŐ

Vagyunk két villámvert fa tűz-jele,
éjféli erdőn két világító máglya,
két meteor szikrázó fény-uszálya,
egy sorsharag kettős nyílvesszeje,

egy-igába tört lovak kényszere,
melyek futását egy-gyeplő cibálja,
vagyunk egy-gondolat kétívű szárnya,
egyetlenegy tekintet két szeme,

iker-árnyék, mely sírlapra vetül,
ókori szépség álmodik a márvány
sírkő alatt, nyugszik időtlenül,

titok, melyet két hangon hallani,
két szfinx vagyunk magányunk éjszakáján,
mint közös kereszt kettétárt karjai.

HAJNAL

Gyöngyvirág közt heverek,
mélységes fehérek, mint a gleccser.
Szívünket oldó édeset,
esőt ez a zord föld nem ismer.

Kinek kell az, ami nekem?
Megbánásig az éjszaka
hangjaként nőni köveken,
árny és vihar korty itala.

Gyöngyvirághoz ér hajam,
fájdalmat várok vagy csodát:
oldjon a szél vagy megkötözzön.
Erem kékjén selymük világít.

Az arany madarat, mint
felhőt elhúzom egemen.
A csodák most kezdődnek,
párás a hajnal kedvesem.

ÉRTED

Túl ezen, túl azon, túl sokmindenen,
élvén mégis, köszönöm,
hogy vagy, hogy veled lehetek,
hogy jössz, mint aki a Bibliából jön elő,
s hiszem, hogy a világban te folytatódsz,
és él benned a hajdani szövetség ember és istenek
között,
mert kellesz, hogy megmaradj.

Hangod hallgatom, s te érted az én beszédem,
érted mozdulatom, és te tereled körém a fényt,
karoddal átölelsz és nyugalmat adsz,
őrizel, ha ágyadon megpihenek,
te tudod, hogy tenyerem tele van símogatással,
és a halálomig kell, ami a szemedből visszanéz.

FÁTYOL ALATT

Magyar
emlék.
Ember emlék.
Talán.
Tart még?
Itt élsz,
papíron egy folt
lehetett, valaha.
Érzed?
Száradó
véred.
Fáj.
Neked?
Játszol vele,
bírja még.
Betűk
összefolyva,
földre dobva,
megtiporva…
Felemelnéd
üresen
kongó
árnyadat.
Emlék.
Álmodban
voltál
magyar
próbaképp!

1987

IMPRESSZIÓ

Vakító feketeség
felhőboltozaton.

Nyomorék jelenség
tarkó kopogáson.

Korhadó reménység
egér cincogáson.

Átlátszó fehérség
könnycsepp suhogáson.

1987

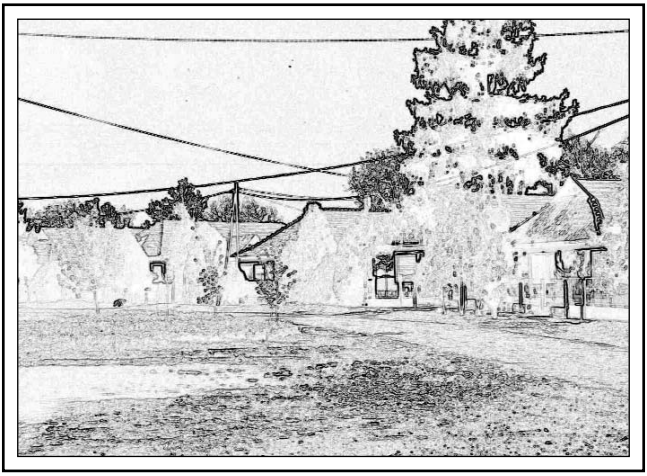

JUHÁSZ GYŐZŐ

Dalszövegek

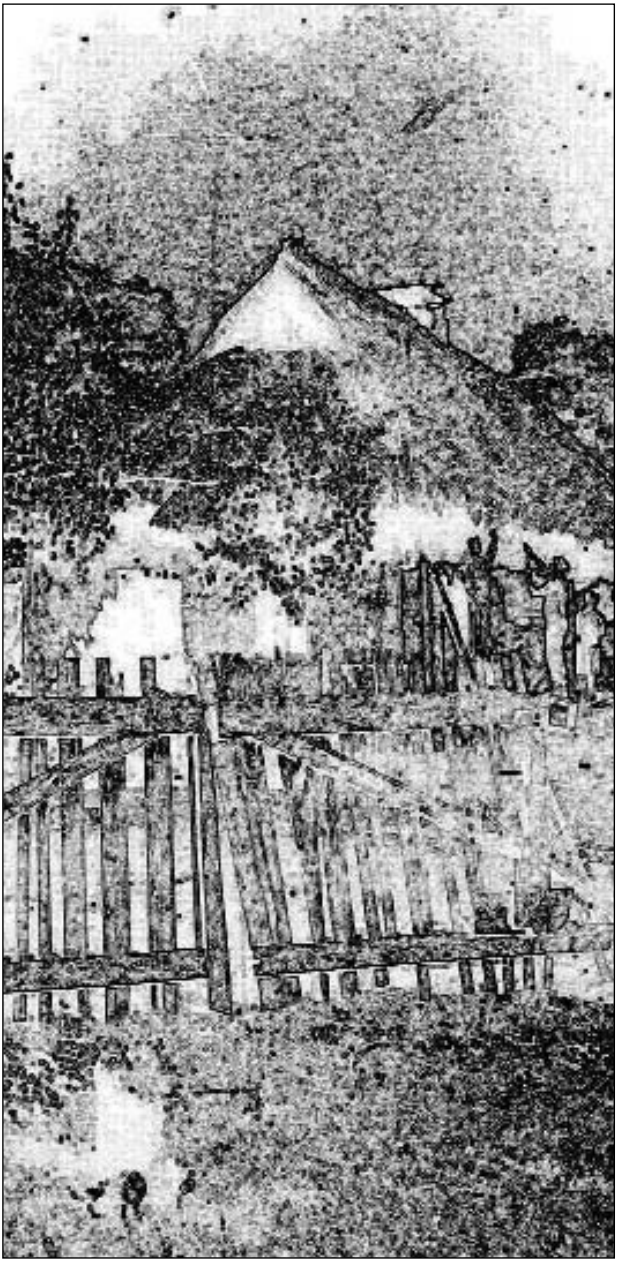

UGYANOLYAN MINDEN

Ugyanolyan zord éjszaka után
Ugyanolyan nyomott a reggel.
Ugyanolyan rémálmaid vannak
s megint bal lábbal kelsz fel.

Ugyanazok az utak várnak rád
Ugyanolyan szép-szabad ország
És te ugyanúgy elmennél innen
de eléd áll s visszatart a honvágy.

Ugyanolyan hévvel lüktet
Ugyanaz a tiszta szív
Ugyanolyan érzéstől fűtve
Ő mégis romlottnak hív.

Ugyanolyan sablon szöveggel
Ugyanaz a nyers tartalom
Ugyanazok az arcok néznek
egy megunt újságcímlapon.

Refr.: Ugyanolyan minden és te sem vagy más
kellene már rég egy gyökeres változás,
hogy a föld forogjon a feje tetején
s te ugyanúgy állhatsz a közepén.

UTCAZAJ

A sétálóutca kihalt már rég,
sötét van újra de még nincs itt a vég.
De holnap majd újra tömve a tér,
s egy köztéri szobor egy kis figyelmet kér.

A szökőkútból már megszökött a víz
de te feltörsz majd mint a talajvíz.
Mert egész nap hajtasz mit senki nem vitat
s a traffipax lefotóz gyorshajtás miatt.

Ugyanaz az út csak már másképp hívják,
kanyarodni tilos mert táblák tiltják.
És nem tudod, hogy hová vezet
letérni róla már sajnos nem lehet.

Pirosak a lámpák a forgalom megáll.
Az élet csúszdáján már te is lecsúsztál,
de a játszótéren még nagy a gyerekzsivaj
s egy újságcikk megírja nincs itt semmi baj.

Refr.: Ez csak utcazaj
mindennap felkavar.

FUTÓTŰZ
A NAPFOGYATKOZÁSBAN

Az ég alatt megbújik a Napkorong.
Félbeszakítja a messzi horizont.
Távolnak látszik akár egy pont.
Rohansz felé mint egy futótűz,
elégetsz mindent mi utadat állja.
Lángol az érzés mi felé űz,
hogy beolvadj végre a napsugárba.

Egy hajnalra megint megszül a Nap.
Világra hoz más csillag alatt.
De már nem vakít úgy a fényáradat.
Éjszakák váltják fel a nappalokat,
feketére nyomaszt az égbolt.
A sötétség ellopta az árnyékodat,
s már nem tudod milyen mikor fény volt.

Vizuális élmények gyönyörű látomás
de ettől még nem leszel piromániás.
S, hogy játszol a tűzzel az nem lehet kérdés
nem ez volt az első nagy világégés.

HINTALÓ

Elmerengve homály-fényre,
ringatózva hintaszékbe.
Gyász borítja múltamat
feledve a hintalovat.

Gyerekkorom hű ábrándja,
mementót emel poros padlásra.
Öregszem s őt szú is rágta,
nem volt s nem lesz könnyű vágta.

1998. december

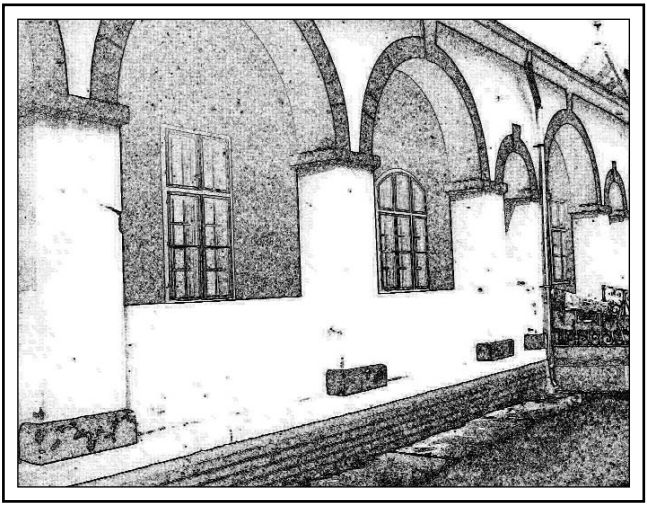

NÉMAFILM

Nagy hírrel jött a némafilm,
fekete-fehér itt minden szín.
Minek ide nagy színkavalkád,
elég ha élnek a figurák.

A zongorán játszák az aláfestő zenét,
így dallamra pereg a mozgókép,
s a főszereplő egyszercsak színre lép.

Hosszú a film széles a vászon,
végig kell néznem minden áron.
Lehet, hogy majd rólam szól
a talányokra tán válaszol.

Megrémültem tőle mert úgy hatott rám,
s a székbe döngölt újból egy premierplan,
érezni rajta, hogy még nem egy világszám.

Egyszer csak megáll a vetítőgép,
hirtelen se hang aztán se kép.
Érezhető ez nem lehet más
csak egy örök filmszakadás.

A filmnek vége túl nagy már a csend
pár kocka képe mert nincsen happy and,
összefolyik előttem a káosz és a rend.

Refr.: Mindig úgy legyen
ahogy a némafilmeken
ha már nem élvezem
majd visszafelé pörgetem.

DOG AMBULANCE

Álmában mindig narkó az élet
egy tűszúrás reggel minden ébredés.
Ki húzza meg majd neki a vészféket
ha veszélyben van a puszta létezés.

Jósnő félhomályban neki kever paklit
a jövőjét látja egy nagyon rosz lapon.
Gyenge fűből csavar jó erős spanglit
s fűbe harap majd egy szép napon.

Érte sikít egy fehér angyal
mert elfelejtett lejönni a trippről.
Lehet, hogy egyszer majd tiszta aggyal
már nem űz tréfát a megszokott viccből.

Angyalpór — álomkór
minden léből egy nagy kanállal.
Angyalpór — álomkór
kis ájulás agyhalállal.

TÜKÖRKÉP

A tükörben egy arc a képedbe ásít
unod már rég talán kéne egy másik.
Mi nem hordja éned belső terheit
s a régihez már nem hasonlít.

S ha az alteregód veled szembe jön
te sem ismered így hát ő sem köszön.
De nem érhet téged optikai csalódás
íme egy kiköpött hasonmás.

Kibújnál arcodból mint kígyó a börből
kiszállnál a rohanó ördögi körből
mi ráncokat hasít a homlokodon
kevés mosollyal sok a pofon.

Refr.: Tükörkép valahol mindig követ
mint az árnyék nyomodba van.
Miért vonz az a sok kirakatüveg
miben mimikád még mindig ugyanolyan.

FÉRFI A HÁZNÁL

(k.kabai lorant)

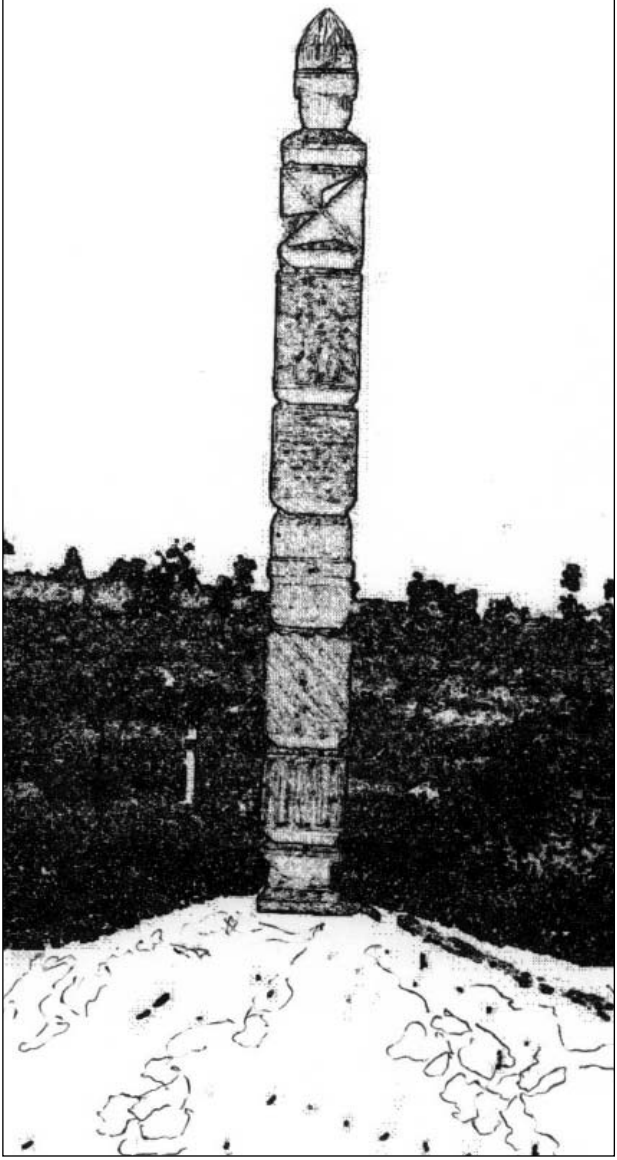

NAGY AZ ÖRÖM

nagy az öröm, vendég a háznál;
vészesen komoly mesebeszéd.
„drága barátom, ülj le,
igyál velünk egy konyakot.”
a meccsnek nem lesz vége,
vagy ha mégis, annál rosszabb.
két végpont véresen közelít egymáshoz,
ütköznek, majd végleg eltávolodnak.
„gyújts rá, kedves barátom,
és kínálj meg minket is.”
lassacskán beindul a tánc,
alakul a rend.
berántanak a bandába,
könnyű a halott embert elcsábítani.
beteljesülés: elvesznek férjül.
mártírmeló, a megesett perdita megmentése.
„édes egykomám, vacsorázz meg nálunk!
úgyis maradsz éjszakára,
s ittragadsz egy életre.”
nagy az öröm, férfi a háznál.

ÜRES JÁRAT

utas nélkül indult el, telve hellyel.
az első megállóban sem várt senki.
klausztrofóbiás légtér, a benti.
(száguldás lakott területen, éjjel.)

találkozik jónéhány kivert ebbel.
őrzi őket külön légkör, a kinti.
de valaki lassabb tempóra inti:
későn bármit csinálsz, ne *ilyen* hévvel.

rohan üresen, feledné célját is.
elhagy néhány kihalt felszállóhelyet.
közeledik már végre. (mint a pestis.)

éjfél után jön rá: valakit követ.
pedig tudja, hiábavaló ez is.
(rossz szokás, megmozgatni minden követ.)

HÁTRAVETETT SZERKEZET

jóformán már beszélőviszonyban sem vagyunk,
egymáshoz nem értő kontárok.
lassabban kellett volna kiokosodni,
megtapasztalni az életet.

levédett territórium lennél,
jelöletlen birtokviszony?
szeretném, már csak
könnyű teher maradnál.

attól tartok (ez a szavam járása),
semmiből sincs elég.
„telhetetlennek kell tűnni."

a bizonytalanságból tanácsos lenne
kikopni teljesen; megelőzni,
amiből elegünk lehetne.

VALAKI ÖNARCKÉPE

valaki helyettem szimulál.
akar álnok ügyködést.
látnokom szerepét is átveszi,
a *valamelyik* helyébe lép.
mifelénk másképp vannak *a dolgok*.
igen vigyázz, mit csinálsz.

lehetetlen, hogy még nem hallottál
erről. a személyről, vagy
helyről, ahol aztán
elveszik a kiváltságokat.
tőled is, várd csak ki.

belőlünk fordul ki
ez az állat. leléptet, és onnantól
őr is lesz, helyetted.
lesre futottál, nem figyelsz.
ez a valaki helyettünk szimulál.

SZAMÁRPAD

mint kivert kutya,
eltépett lánccal nyakában.
nyüszít a zárt kapu előtt,
vicsorog minden arrajáróra.
őrzi volt házát szűntelen.

mint lánccal kivert kutya,
nyakában lábaival.
szűköl menekülés közben,
a horizontra támad.
mondaná már bármire: *enyém*.
üvölt, vonít farkasbőrben.
magával méri a mindenséget.

NAGYON FÁJ

következetlen bátortalanság minden
egyes ismerkedésnél. bemutatkozás,
ártatlan szóváltás, ahogy két *alien*.
tettrekészség az erőpróba, ráhatás.
és *a dolgok*, sok igen, sok nem, nemigen.

elbeszélhető történtek, kutyaidő,
a vagyon romokban, herdálva, zálogban.
ismeretlen tettestárs, gyakori vendég,
kilövésre ítélt vadkan a segítő.
itt gyilkosaim, *kapud nyitott-kés-kapu*;
váratlan közelítés, kiszámítható
távolítás, vagy fordítva, ahogy hihető.

EGYSZERŰ TÖRTÉNET

leginkább ódivatú szeretőm,
ártatlan áldozatom,
tablettám, vörösborom,
okos, egyetlen gyermekem
képében tűnik fel. aki
nem akart semmi rosszat,
és úgy is van ez mostmár,
m i n t h a m i s e t ö r t é n t v o l n a ;
igazán átlátható a történés.
egyébként,
semmiféle alibi nincs.
„élettapasztalat", az még csak
lehetne; szutykos, maszatos, *kormos*
yorickká válhatnék. de v o n s z o l n a k
téged is a p i r o s d e l f i n e k .

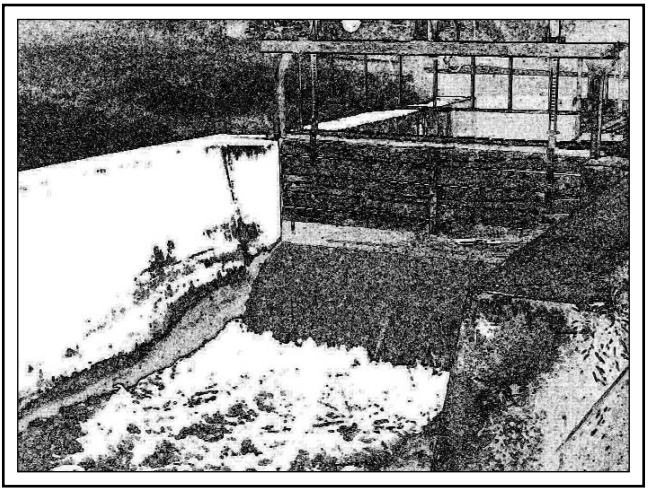

FACULTATIO PRAECOX

a mai szabadprogram korábban kezdődik,
jelentette egy steril hang.
előretolt testőrséggel
rohamoztuk meg célpontjainkat.

anti bácsi, padlógáz!

(nem mellé beszéltem,
hasítottunk az éj szagába,
ahogy kell.)

és történt mindig valami.
megnyílt dörgő nagyvad ágyéka,
de leléptünk, rendes fundamentalisták.
(megjelenni esetleg
imitt, amott; protokoll.)

minket úgyis valahol a szív közelében
köpnek ki, még ha le is állunk.

túl vagyunk a durranógáz-próbán.

marad végül a férgese, nekem csak;
engem vigyen föl, más pedig letagadna;
lassabban kellett volna, köröztök egy páran;
azt sem tudom, mit akarjak.

HAZAI ÍZEK

valahol lovagol egy állat.
több darabból álló, vonagló fenevad.

ez itt a hely szelleme.

távirányítással működő tárgyak,
lebegő poharak, jól irányzott ütések
szigorú metszéspontja.

kaphatsz többet is.

sajátjaim ezek a szerkezetek,
fegyvertáramban jól őrzöm őket.
élnek enyéimként, ez már majdnem
t u l a j d o n o s i s z e m l é l e t .

ehhez viszont nem szólhatsz hozzá.

mégis eléggé kiszámítható a helyzet,
csak némi gyakorlás szükségeltetik.
élő halott legendája, ami terjedhet.

itt még a hely szelleme is néma.

(you must write „oops”
in one of your poems.)

POLÁK PÉTER

Ifjúságom

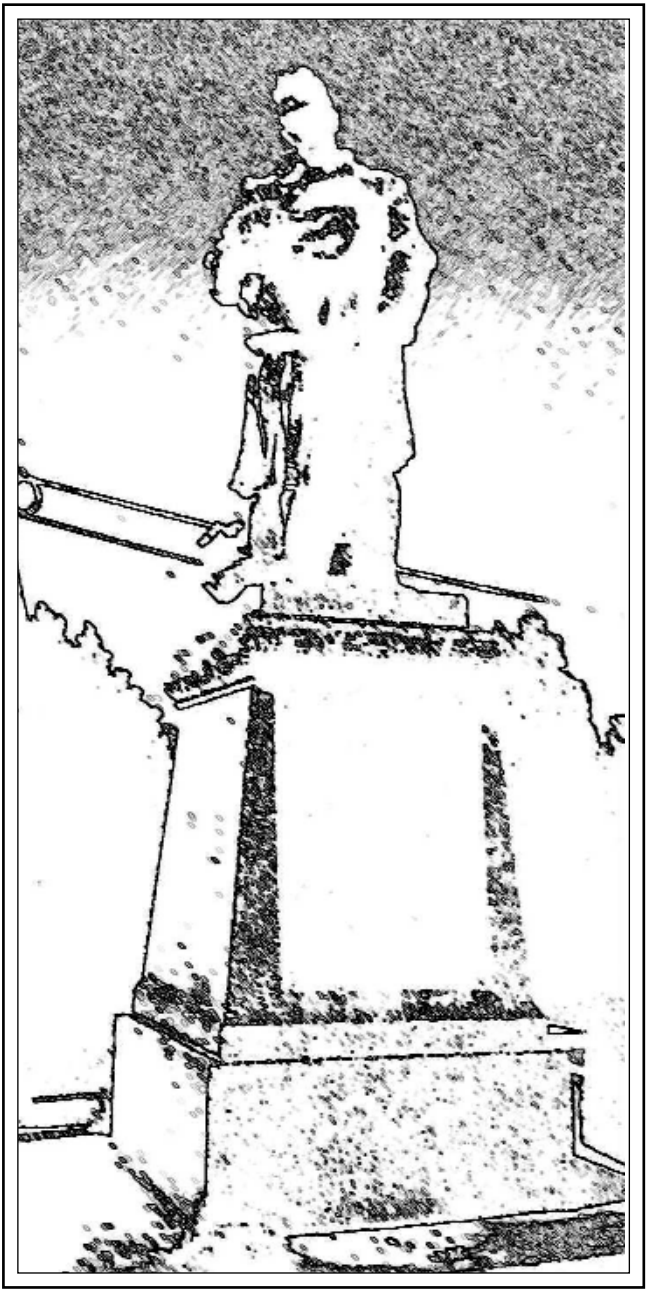

MEGFOGHATATLANSÁG

Ó, Ti gyönyörű angyalok
Játszatok, velem játszatok!
Kezemet fogva vezessetek,
Velem együtt nevessetek!

Kergetőzzünk át a réten,
Ne érezzünk most a térben!
Gyenge szellő — s libben hajunk,
Kéz a kézben — egymásé vagyunk.

Csókokkal hintem át a tested,
Elolvadok ha hozzád érek,
Pórusaiddal lélegzem,
Eloszlatod a félelmem.

A boldog ölelés maga,
Tapintásod lágy balzsama,
Felröppenti lenge fátylad
Feltárod most öröm-vágyad.

Enyhet adó meleg árnyak
Befogadnak majd bezárnak.
A világ elől elfutunk,
Hova így titkon eljutunk.

Puha bársonyként övezed a testem,
Forró ajkadon át táplálod énem,
Az édes íz, mit kebleid adnak,
Beleborzongsz, s én megnyugtatlak.

Úszunk egymás felé sebesen,
Szívünk dobban, egyre hevesen,
Kavarog a víz köröttünk
Örvény mélyére letelepszünk.

Ne engedj el, szoríts magadhoz
Szerelmünk — meglásd — tavaszt hoz!
Szeretlek, Szeretlek, Szeretlek,
Szeretlek, Szeretlek, Szeretlek, SZERETLEK!

TŰZHEGYEK

Valami gyenge fényt vélsz felvillanni ott,
Onnan valami melegség árad feléd.
Indulj meg! Mi vár majd Rád? — Nem tudod.
Bízz! Próbáld meg, ne állj le most az út felén!

A völgyben bolyongsz s lehúzza lábad a hó,
De ott fenn a csúcson, hol e tűz is lobog
—Fel kellene jutnod! — érzed ez fárasztó
De csak ott élnek a felhőtlen Boldogok!

Mázsás terhet cipelsz majd a válladon,
Meggörnyedsz, összetörsz, míg felérsz vele,
De nyílt szívvel a világ felé mondhatod
Amíg ezt elérted, megküzdöttél érte!

Még fázol, görcsösen összefonod karod
A hideg belemar izmaidba,
De összeszorított foggal vallod:
„Mászni-menni tovább fel a csúcsra!"

Fenn a tűz körül, ki letelepül
Megbékélve, boldogan lebeg lelke.
Mit a cél elérése újjá szült,
De addig hétszer meghalt érte.

Ezek a tüzek, melyek jelentik az értelmet,
Ezek, melyek oszlatják a komor érzelmet,
Ezek, melyek táplálják az élni akarást,
Ezek, melyek szolgálják a haladást.

A fényt s meleget magadba szívod
A csúcsról a mélybe tekintve
Alant szenvedésed útját látod,
S visszatértél a helyedre.

Újra köztük lehetsz a csúcson
Fényesen, csillogón s boldogan,
A rossz tovaszáll egyszer
Bízz, higgy és cselekedj!

Elindulsz, érzed a lépés nehéz
A tűz vezessen fel a hegyre
De amíg nem érsz fel
Addig vissza ne nézz!

Ajánlás
Kit Ő küldött érted,
Hogy kísérje sorsodat
Belefáradt, de munkája sikerül
S számára az mindennél fontosabb!

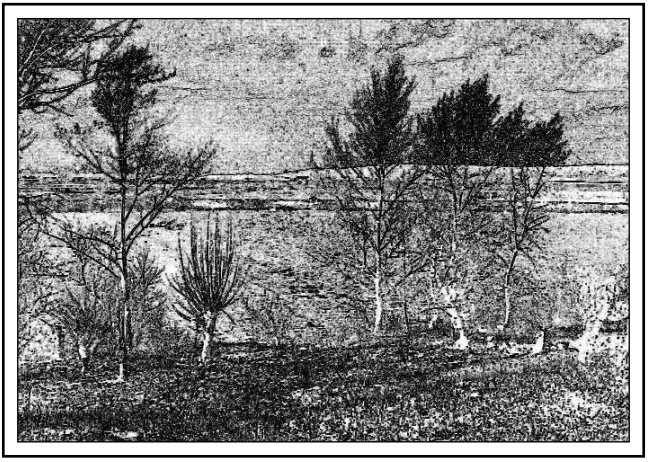

MENNI KELL!

…ment, futott az utcán
a félelemtől hajtva
tudta nem bírja már tovább…

…ment, sietett az utcán
nem érhet utól - Ma még nem!
s összeszorította a fogát…

…ment, lépdelt az utcán
érezte valami itt benn
nem olyan mint azelőtt, más…

…ment, cammogott az utcán
hörgő sípok feszítették
hevesen rángó mellkasát…

…ment, ő ment az utcán
remegő térddel falnak dőlve
megállva, azután újra…ment…

…LÉPETT…
A hideg gránit csattanását már nem érezte
végleg elment.

1988. október

FEKETE PÉTER

Ami a muzsikusokat illeti

GÖRGEY ARTÚR

XVII.

— futottam utána (kergettem Őt, minden pillanat perccé nehezült lábam alatt és minden lépésem után vakondok bújtak ki) végig az utcán, kirakatok kereszttüzében perzselődtem fel, ki a térig, hol ráismertem magányomra, hogy egyedülhagyott, és vissza, éreztem, mögöttem benépesül a tér, az utcán is sokan voltak már, mind ugyanolyanok, mint én, és szaladtak, egyik magamnak megfogtam a kezét, vízből volt, madarak szálltak arcomba és el is tűntek benne, jéghideg verítékem itta a port, csendesen elélveztek mitesszereim, futottam utána az aluljáróban is, lépcsőn le, majd fel, de a végén szakadék volt, vissza le és éreztem fölöttem begyógyul az üres űr, de velem szemben még fújt a szél, szaladtam, hátha megtalálom, kikanyarodtam a villamossínekre, átvágtam a zebrán, elestem, és szemem egy repedésbe fúródott, úgy tetszett látásomtól fakadt az ott ki, de rohantam is tovább egy sokemeletes épület felé, majd be, minden emeletet végigjártam zilálva, minden ajtót kitépve, de nem volt sehol, vissza mindent, ki a vasúthoz, át minden peronon, valamelyik én a sínekre lökött, elgázoltak, nem haltam meg, csak éreztem, nem kell felkelni, felesleges tovább szenvedni, feküdtem ott, mígnem este lett, és betakart anyám, hogy meg ne fázzak —

XXXIV.

aztán hol is láttam legközelebb?, a villamos, még mindig ezeken a herkentyűkön utaztam fel s alá, de akkorra már este lett, felszálltam és bámultam magamat a sötét üvegben, háttal állt, **a haja barna, a neve Ivett** vagy Ivon, már nem tudom, biztos látott, mikor felszálltam, és nem akarta, hogy észrevegyem, észrevettem, nem mertem odalépni hozzá, óvatosan odasettenkedtem, féltem megszólítani, halkan megszólítottam, hátrafordult, mosolygott, mintha nem is fent a villamoson, de legalább a kerekei között lennék, úgy vetette azt nekem oda, éreztem, fölzabálnak a kerekek, magamban úgy szólítottam, ahogy biztosan nem hívják, szemében telihold zeniten, ő beszélni kezdett, csak beszélt és beszélt, de nem értettem, milyen nyelven, fogai rácsa közül kikicsapta pénztárgépszalag nyelvét, kígyó volt, egyik versemet olvastam a szalagon, ahogy időnként kiugrott szájából, mindig csak részleteket: **szép volt és…hajában fény tanyázott…pókháló lepte már az arcát…lassan letöröltem…de pók is volt ott…folyton újraszőtte hálóját…így számmal sosem érintettem… szája egy kripta volt…ajtaját néha kitárta…még üres sírbolt…de fala már gyöngyözött…álmomban virágot fogok szedni…és beledobálom a szájába…**, de nem, ez nem az én versem, vagy nem neki írtam, nem tudtam végigolvasni, mert hirtelen elcsendesedett, kérdezhetett valamit s várta válaszomat, én a vers végén gondolkodtam, nem tudtam felidézni, de lehet, hogy ennyi volt, csak én kevéselltem, végignéztem rajta, száljában reggel volt, este hét óra, nem hallottam kérdését, feltette még egyszer, igen, feleltem, leszálltunk, ő arra, én erre, elváltunk, még elnéztem, ahogy átmegy az úton, úgy ment, mintha úszott volna, mintha az út folyó lenne, könnyű volt és mégis nehezen mozgott, rézsút ment át, sodorta az ár

XLIX.

nem hiszek benned, és neked sem hiszek:
hová hajtsam fejem, ha estére meghidegül
e lopott nyári verőfény,
hová utazunk: egy bárányfelhő úszhat el titokban
fölöttem, eső is lehet, de betörni pocsolyák jégtükrét
ma már nem tudom,
hová utazunk: naplemente és örök agónia szökött
most a tágas tájra, s engem fellökött csak
a busz, felszállni elfelejtettem,
miféle hűvös konyak az este,
a részeg Luna eltaknyol az égen,
és fölkel ismét, immár elfeledve,
naplemente és örök agónia között
megszámolom az alátéteket,
— másnaposan fáj a lábam —
hát hová utazunk:
olyan vagyok, mint tegnap voltam,
a tegnap olyan volt, mint ma vagyok,
ki rúgta fenékbe az időt,
ki vitte táncba, hogy még most is beleszédülök:
szigorú hányás kerülget és int és igazgat
: nem hiszek benned, és neked sem hiszek,
bár lehet, hogy te, egyetlen: igaz vagy

LII.

fákon álló, tűkön ülő hegedűkkel nyaggatnak nyafka éjjeli fúriák, bennük terem mag, mit magom poroz maggá, nagyranőtt lábszárakon lépdel tünde szöcske, benne vagyok, fessétek a világot vérvörösre, lakjátok örökkön e cukormázt, másnak olvad szádban a csokoládé-mogyoró, imádod a szőke fajtát, szádban élénkpiros folyosó útja a névtelen halálnak, benne lel ember keserű menedéket, valami istenféle lépked, de nem ad meleg étket, szájában a forgó, tékozló torzó, csupán csak önmaga képe, benne az éjsötét vége, morzsolódik szája kéjre, benne a kéj-mosoly fehére keverve betanult por, számban szemlátomásom képe, nem a tükör éke, estém magányos tangó az égen, látom vizeid, szépen, megfürödni a kéjben, sziklaszilárd sötétségben, harcolni az ég egével, elbukni egy gyerek fejével, másba rakni pondrót, lárvát, levágni a lába szárát, aki szárít, az megállít, az agytól a genitáliákig, sötét ég, sehol szavak, szavaljon a szabó, ha már vak, dagad az apály, néhol fagy, egy vércsepp az anyád, mondd, otthon vagy?

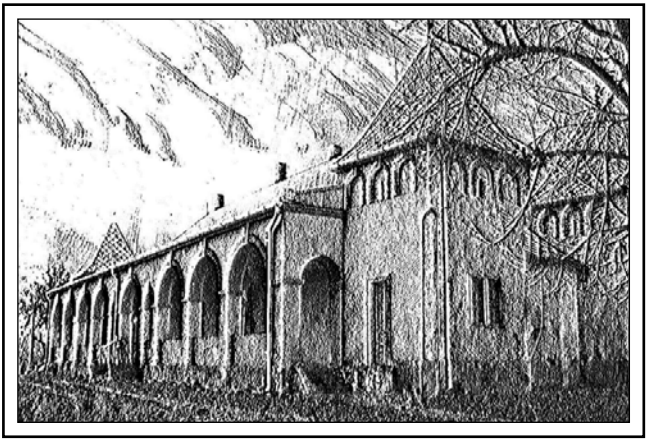

VALAMI IZÉT OLVASTAM J. A.-TÓL, AZTÁN EZT ÍRTAM

meggyet magostul megenni
édeset keserűvel keverni
szájszagban lelket kilehelni

lilán, halva megszületni
a cél előtt elheverni
vagy elesni és fel nem kelni

kezemet összetenni
fejemet leejteni
bűn után nem bűnhődni

találkozni, összenézni
sárga foggal nevetgélni
izzad a világ — csak henyélni

sötét kocsmában talpon állni
csak iddogálni míg bírok állni
már eldőlten is iddogálni

a füstöt másra fújni
csak szívni-szívni, el nem unni
égő erdőben elbújni

csak elmenni és nem búcsúzni
adiendrét nem olvasni
messze jutni, elfáradni
leroskadni, meg is halni

HÁRSING LÁSZLÓ

Kornél kandúr viszontagságai
(gyermekversek)

BEMUTATKOZÁS

Még nem éltem három telet,
Rám sok kandúr irigy lehet.
Kornél az én becses nevem,
Kikezdeni nem jó velem.

Nem törődöm faggyal, széllel,
Kóborlok én nappal-éjjel.
Kamrák zugán és padláson
Van éjente a szállásom.

Az órákat nem számlálom,
Csak elszántan, ébren várom,
Míg előjön egy ösztövér,
Álomszuszék egérlegény.

Mint őkelme, oly ostoba
Nem lennék én bizony soha.
Nem hagynám, hogy elkapjanak,
S aztán el is fogyasszanak.

Néha üres marad hasam,
De nem élek unalmasan.
Sok kalandot s vészt megérek,
Néhányat most elmesélek.

ZUHANÁSOM A KÉMÉNYBEN

Magamat már szörnyen untam,
Kóborolni épp indultam.
Mért is voltam olyan dőre,
Hogy másztam a háztetőre?

Létra gyanánt már régóta
Jól szolgált egy vén diófa.
Jobb sétaút — hittem balgán —,
Nincs, mint ott a tető ormán.

Ragyogott az égen a Hold,
A tető áll, láttam, Kobold.
Elszánt, régi ellenfelem,
S kikezdeni akart velem.

Jól tudtuk azt mind a ketten,
Meghátrálnunk lehetetlen.
Elfutni még nagyobb szégyen,
Kandúr ilyent meg ne érjen!

Álltunk szemben nagy merészen,
Szőrünk borzult harcra készen.
Felpúpoztuk ívben hátunk,
Másik kezdje, arra vártunk.

Ingerült volt nagyon Kobold,
Farokkal és lábbal dobolt.
Morgása nem sok jót ígért,
Két nagy pofont képemre mért.

Nem gondoltam, hogy azonnal
Nekem esik két pofonnal.
Nem haboztam, visszaadtam,
Még fülét is megharaptam.

Láttam, folyik Kobold vére,
Felugrottam a kéményre.
A tégla laza volt alattam,
Kéménylyukba lezuhantam.

Kémény alján a koromba
Úgy csapódtam, mint egy bomba.
Levegőt is alig kaptam,
Kis híja, hogy megfulladtam.

Az volt igen nagy szerencse,
Nem volt fűtve a kemence.
E szokatlan éji zajra,
Tégla verte nagy robajra.

Asszonyomnak elszállt álma,
Fekete lett dunna, párna…
Oly mérgesen, mint ki tombol,
Kiráncigált a koromból.

Kiporolta a bundámat,
Adott ütést lehet, százat.
Nyávogtam, de mindhiába!
Bedugott a fürdőkádba.

A fürdést épp, hogy eltűröm,
Ha tehetem, elkerülöm.
Koboldot jól helyben hagytam,
Kémény kár, hogy dőlt alattam.

HÖRCSÖGRE VADÁSZTAM

Napok óta csak kószáltam,
Bokrokban és fákon háltam.
Éhség kínja rágta gyomrom,
Mit ehetnék? — nagy volt gondom.

Reménnyel nem éppen telten
Vadászatra útra keltem.
„Kell valamit ennem végre!
Jobb híján lesek egérre."

Izzott a nap teljes fénnyel,
Szórt sugarat szerte-széjjel.
„Hová bújjak? — csak azt tudnám!
Szinte meggyúl rajtam bundám.

Az idő járt tán már délre,
Nem volt okom sok reményre.
Az éhségtől majd meghaltam,
Míg leshelyem elfoglaltam.

Zsákmányt várni nagy élvezet,
Ha nem gyötör éhség s meleg.
Sültem-főttem ott a lesen,
De maradtam hősiesen.

Amint kissé szűnt a meleg,
Előbújt egy hörcsöggyerek.
Nem ismert még ő illemet,
Nézett velem farkasszemet.

„Elkapom őt minden áron,
Nem kell erre soká várnom!"
Nem figyeltem semmi másra,
Készülődtem az ugrásra.

A hörcsögfi nem menekült,
Vakmerően szembe szegült.
Letepertem egy ugrással,
Szemtelen nem lesz már mással.

Erősen meg kellett marnom,
Belevágtam fogam, karmom.
Kemény lecke volt, mit kapott,
Ő is kétszer megharapott.

Jobbnak látta elszelelni,
Menedéket lyukban lelni.
Foga nyomát most is hordom,
Hörcsöggel ne legyen dolgom!

Mennyivel jobb volna otthon!
Kóborlok itt most éhkoppon.
Ki sült kacsát lopni merész,
Utoléri a büntetés!

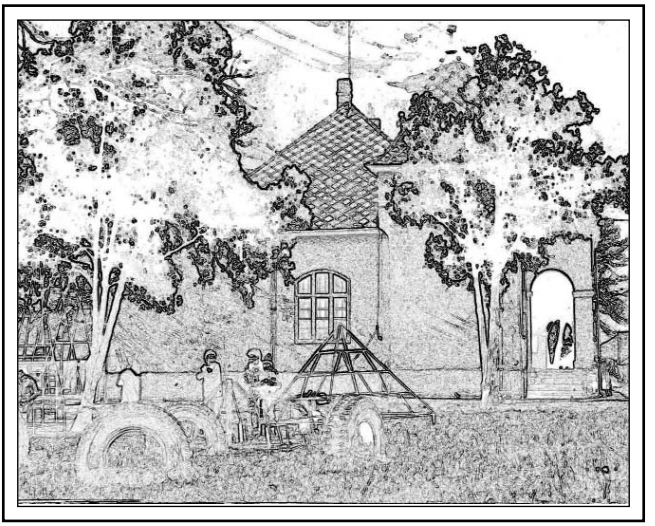

RÓKAKALAND

A melegtől elgyengülten
Egy tölgy tövén hosszan ültem.
De lehettem bármily fáradt,
Zsákmányt lesni kedvem támadt.

„Nem lenne az éppen hátrány,
Ha ‚a egy nyúl lenne a zsákmány."
Kész volt máris merész tervem,
Nyúlra lesek a közelben.

„A nyúlcsapás épp itt vezet,
Keresek egy jó leshelyet."
Egy alkalmas ágra leltem,
Fel is szöktem arra menten.

Hosszan vártam, magam untam,
Álmosan majd földre hulltam.
Végre feltűnt a várt zsákmány,
Megörültem a nyúl láttán.

Egyik bárgyú füles legény
Baktatott az úton felém.
Célba vettem már a nyulat,
De megejtett az ámulat.

Megrezzent egy vén boróka,
S előugrott egy nagy róka.
El is kapta a nyulamat,
Ki tétováz, hoppon marad!

Loholt máris át a berken,
Én moccanni alig mertem.
Ültem tovább még zavartan,
Aztán végül ezt hadartam:

„Nem lett volna éppen móka,
Ha engem kap el a róka.
Észbe kell azt vésnem végre,
Legjobb, ha lesek egérre!"

EGY PIMASZ VERÉB

Egy magas fán hosszan ültem,
Az unalmat rosszul tűrtem.
Jobb híján hát mosakodtam,
Tisztálkodni gyakran szoktam.

Egy verébfi — a szemtelen,
Incselkedni kezdett velem.
Tolakodó volt ő nagyon,
„Pimaszságát nem hagyhatom!"

Ha keresi hát vesztét,
Kap majd tőlem egy jó leckét!
Megtépem, hogy tolla hulljon,
Nemzetsége hadd okuljon!

Az alkalmat most bevárom,
Ülök tovább itt az ágon.
A nyomorult nemsokára
Mellém szállt egy másik ágra.

Ott illegett ingerkedve,
Sértegetett csivitelve.
Szinte fel sem fogtam ésszel,
Tenni ilyet hogy merészel!

Ugrottam, de elvétettem.
S mire magam észre vettem,
Szúrós bokorba zuhantam,
Bundám jócskán összemartam.

Mit velem tett, bánt az szörnyen,
Nem is ússza meg ezt könnyen!
Nem telik el idő hosszú,
Eléri a méltó bosszú!

A MÉHEK BOSSZÚT ÁLLTAK HELYETTEM

Megfértünk Vitézzel szépen,
Eljátszottunk békességben.
De mint Vitéz lett nagyobbá
Vált őkelme falánkabbá.

Ételemre szemet vetett,
Tálamtól is elkergetett.
„Nem maradok — mondtam — tétlen,
Bosszút állok mindenképpen!"

Erősebben, mint akartam,
A képébe belemartam.
Barátságunk így ért véget,
Lettünk csaknem ellenségek.

Vitézt messze elkerültem,
Hogyha kellett, menekültem.
Meglátott, s már rohant felém,
Hosszan ültem fák tetjén.

Alattam lent csaholt Vitéz,
Fejében nem volt annyi ész,
Hogy be tudta volna látni,
Úgysem tud utánam mászni.

Egyszer aztán ráfizetett,
Hogy a fára felkergetett.
Volt fent a fán egy száraz gally,
Ezen csüngött épp egy méhraj.

Míg ő alant pörölt velem
A gally letört fent hirtelen.
Sok méh hullt az eb fejére
Nem hitte, hogy e vész érje.

Fájt is szörnyen a sok csípés,
Üvöltött is szegény Vitéz.
Ott ért volna szörnyű véget,
Ha nem talál menedéket.

Méhektől csak úgy szabadult,
Hogy gyorsan egy kazalba bújt.
Nem éppen szép, hogy derültem,
Kárörvendőn a fán ültem.

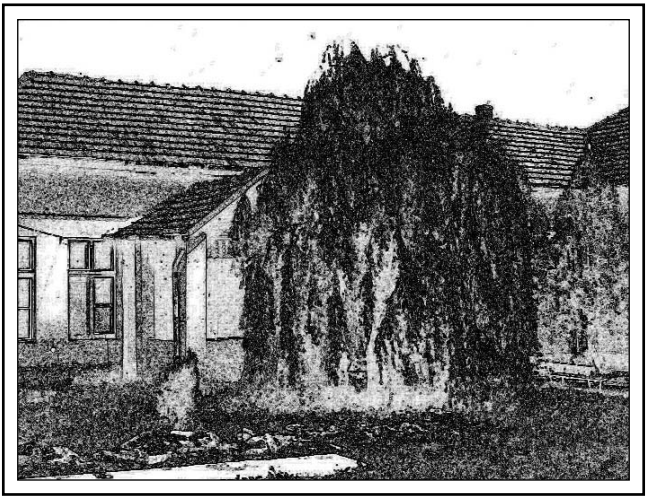

EGY KEGYETLEN CSÍNY

Hogyha vendéget várunk,
Van nagy sütés-főzés nálunk.
Lenne sok ilyen nap bárcsak,
Mikor vágják a kacsákat.

Nem kell magam összetörjem,
Hogy gyomromat teletömjem.
Nincs egy falat, mi elveszne,
Falom magam jó degeszre.

Ámde attól mindig félek,
Megtréfálnak a vendégek.
Bosszankodom, s ők nevetnek,
Jobb, ha rám ügyet sem vetnek.

Ha van köztük kamaszgyerek,
Közelmenni alig merek.
Jól emlékszem egy kölyökre,
Megjegyeztem őt örökre!

Tőle minden csíny kitellett,
Simogatott és hízelgett.
Hagytam magam, oh én bamba!
Így férkőzött bizalmamba.

Szundítottam előbb nagyot.
Majd gondoltam, elballagok,
S bejárom a körletemet,
Egy kis séta hasznos lehet...

Körülnéztem, meg-megálltam,
S a kamra felé poroszkáltam.
A fiú is ott ügyködött,
Kutatott a lomok között.

Olló villant meg kezében,
És elkapott nagy merészen.
Talán kissé álmos voltam,
Hogy futásra nem gondoltam.

Szorongatta bőszen farkam,
Kezébe jól belemartam.
De ő ezt is elviselte,
S közben bajszom tövig nyeste.

Nem ért soha ily gyalázat!
„El is hagyom ezt a házat!
Ez a kölyök, az átkozott!
Elmondhatom, rám gyászt hozott."

Hónapokig szörnyű szégyen,
Bajusz nélkül kell majd élnem!
De remélem, hogy tavaszra
Megnő bajszom egy araszra.

BELEESTEM A KÖCSÖGBE

Ott csücsültem fenn a padkán,
S vártam, ad majd asszonyom tán
Egy kis tejet, de mint gyakran,
Reggelimről lemaradtam.

Nem ültem ott tovább tétlen,
Beosontam észrevétlen
A közeli éléstárba,
A spájzajtó ki volt nyitva-tárva.

Észrevettem a köcsögöt.
Nyálam szinte már csöpögött.
Nem törődve semmi mással,
Ott termettem egy ugrással.

A tejfölért éltem-haltam.
„Azt, hogy egy kis tejfölt nyaltam,
Nem is veszik talán észre."
Időm nem volt töprengésre.

De étvágyam határtalan,
Hát degeszre faltam magam.
Hajoltam is már jó mélyen,
Hogy a fogyó tejfölt elérjem.

Az egyensúlyt míg kerestem,
A köcsögbe beleestem.
Majdnem nyakig elmerültem,
Így soha meg nem rémültem.

A köcsögben nem ülhettem,
Bátorságom összeszedtem.
E szégyenben nem maradok,
Ugrottam egy igen nagyot.

De felrúgtam a köcsögöt,
A tejföl meg szétfröcsögött.
Egész tócsa lett alattam,
Bundám búsan nyalogattam.

Hiába vártam a csodára,
A spájzablak be volt zárva.
A konyha felé nem mehettem,
Így a kamra foglya lettem.

Vesztemre tört szinte minden:
Nem jutok ki épen innen!
Jött asszonyom — bár ő szeret,
S meglátta a csatateret.

Mérgében mi mást tehetett?
Seprűnyéllel eldöngetett.
Csillagokat bőven láttam,
Sajgott soká még a hátam.

KACSASÜLTRE VÁGYTAM

A helyemet alig leltem…
Egy rigót fenn a fán figyeltem.
Nem volt ugyan sok reményem,
E dalnokot, hogy elérjem.

Sült illata csapta orrom.
Rigóval már nem volt dolgom.
Az illattól felajzottan
Konyha felé iramodtam.

Az ablak épp nem volt zárva,
Így bejutottam a konyhába.
Incselkedőn egy jól hízott
Sült kacsa ott illatozott.

Elbűvölten s kővé váltan
A kacsa előtt hosszan álltam.
Sajnálkoztam, de nem másért:
Egybe sütötték e gácsért.

„Nékem bőven elég volna
Egyik szárnya vagy a combja!"
Megoldást mást meg nem leltem,
Az egészet leemeltem.

„Nosza, Kornél! Most előre!
Gyerünk fel a háztetőre!"
Bátorítva magam szóltam,
A sült gácsért míg vonszoltam.

Túl nagy s nehéz volt e falat,
Zsír kente a padlót s falat.
Leejtettem, és nagy bután
Ugrottam a kacsa után.

Egy harapást még nem faltam,
S máris az ütleg táncolt rajtam.
Egy sült kacsát ért merénylet
Büntetlenül sosem érhet.

Szánva bűnöm csak azt tehettem,
Éhgyomorral elügettem.
Hazatérni soká mertem,
Bocsánatot alig leltem.

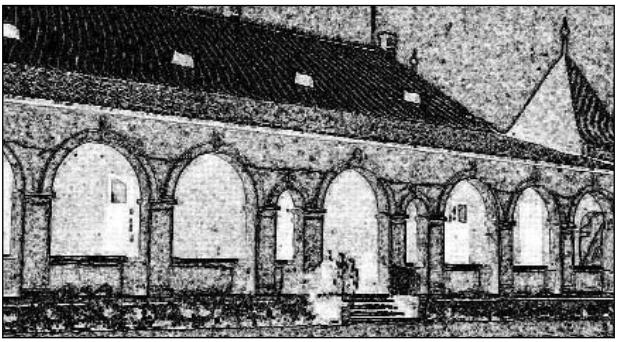

JEDDI KATALIN

Ne menj…

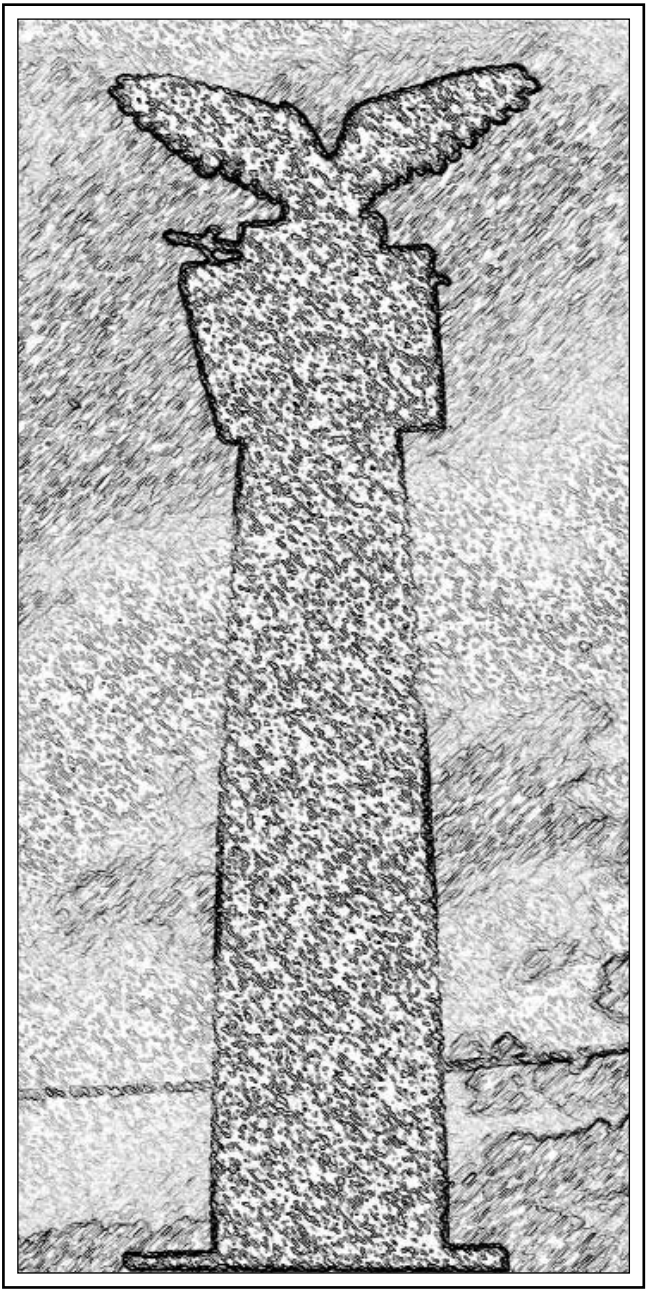

CSAK SÍRNI…

Nem nézni,
nem látni,
nem szólni,
nem várni,
csak sírni akarok!

Elsiratni,
mi valaha fájt:
tegnapot, mát
s a holnapot;
csak sírni, sírni,
sírni akarok!

JELTELEN SÍRBAN

Katona,
ki életét végigharcolta,
hazájáért vérét adta,
jeltelen sírban.

Költő,
ki verseivel reményt adott,
dicsért vagy elátkozott,
jeltelen sírban.

Komponista,
ki zenében valósította meg önmagát,
a muzsikában örökké hallod bánatát,
jeltelen sírban.

Ki tudja,
ha meghalok,
akad-e majd, ki fejfámra nevet vés
és évszámot,
hogy tudja meg a világ,
nem elhagyatva,
jelöletlen sírban nyugszom.

CSEND

Szobám sarkában gubbasztottam,
mint egy kisgyerek,
aki a nagyok világában eltévedt.
Nagyon egyedül voltam,
csak csend vett körül,
és én még jobban magamba fordultam.
Megszólított a csend,
némán s hangtalan:
— Hát te miért könnyezel?!
Az okot tudtam,
és nem tudtam mégsem;
elsüllyedtem a magány végtelenjében…

Néha jobb
— magamnak —
hazudni,
ha az igazságot már nem lehet kibírni.
Fáj a múlt, s fáj a jövő,
de legjobban a jelen.
S a kérdés, mely
visszhangzik fülemben:
„Miért nem vagy velem...?”
Megfolyt a csend,
ami körülölel,
könyörögve kérlek,
szabadíts fel!

NE MENJ...

Ne menj!

Kértelek…
Maradj!
S körmeimet szinte karodba mélyesztve
magamhoz visszahúztalak,
Mert nem akartam,
hogy egyedül hagyj!
De te azt mondtad,
ezt így kell,
most elmenned,
és én értsem meg,
muszáj! —
és szótlanul eltoltál.

Lábaid messze vittek tőlem,
s nekem fájt,
hogy egyedül vagyok.
Persze lehet,
neked még jobban fájhatott.

Utánad ordítottam volna,
hogy márpedig azonnal
gyere vissza!

Most azt gondolod,
kibírhatatlan vagyok…
és ráadásul önző is.
Tudom, hidd el,
jól tudom,
de akkor is maradj itt!

De te csak csendesen
baktattál;
nem néztél vissza rám…
Talán féltél, ha megteszed,
valami visszaránt.
S nem tudsz elmenni,
itthagyni,
holott maradnod nem szabad!
Mert neked
menned kell,
muszáj.

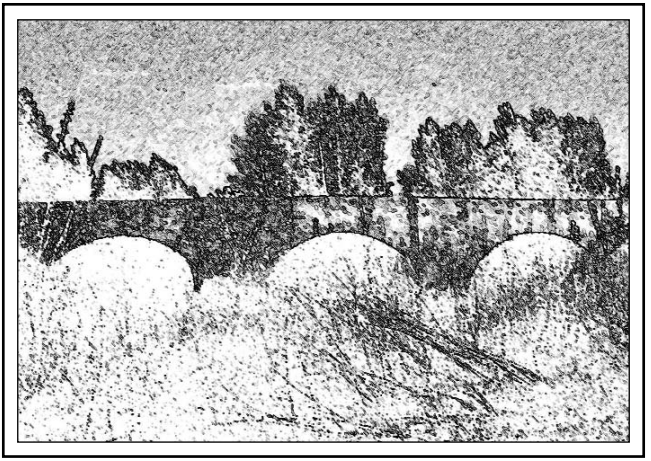

TE BOLOND!

Ó, te csendes,
naív bolond,
ki a világot kereknek
képzelted
és öröknek az ifjúkort!
Mindenben hittél,
mi valami újat hozott,
és nem bántotta
az sem lelked,
ha valaki
megátkozott.
A remény tüze égett
szívedben
s a lelkesedés lángjával
a szemedben
múlttal nem törődve
tanultál meg
élni a jelenben.
Az élet volt tanítómestered,
oltáráról loptál
vágyat és szeretetet,
átadni másoknak,
hogy tovább kölykedzzenek!

De felnőttél,
s közben százszor becsaptak,
ezerszer hazudtak neked,
és te csak védted tigrisként
önmagadnak állított
törvényidet.

Romba dőlt illúziók,
elfeledett mesevilág,
kialudt fiatalos lángolás...
S most magadtól kérdezed,
megérte-e azt a sok,
álmatlanul átszenvedett
éjszakát?!

Ó, te csendes, naiv
bolond,
ki mára már
szelíd is lettél,
csak törődj bele,
ennyi volt,
s add át másnak
a stafétabotot!
Hogy más is átélhesse
mindazt
a boldogtalan
boldogságot,
melyért feláldoz
ifjúságot,
s rádöbbenvén arra,
hogy a boldogság
kék madarát
örökre meg nem tarthatja,
később ő is suttoghassa:
„Ó, én csendes, naiv bolond,
ki hittem, mit álmodtam,
igaz lesz,
de igaz csak volt...”

HULLÓCSILLAG

Itt ülök…
s merengve bámulom a felhőket,
melyek itt hagynak,
— ebben is rád hasonlítanak —
utánad mennek…
És én itt maradok egyedül…
— csak némaság és zaklatott nyugalom
vesz most körül…
Sírok…!
Nem akarom!
De mégis érzem, ahogy végigfolynak
— mint megannyi kis patak —
az arcomon…
Valami fáj…
És ez a magány…
Itt vagyok, itt hagytál.
Előttem homok…
Pontokat és vonalakat rajzolok;
megelevenednek a porba húzott alakok…
Gondolatban követlek…
Bármerre mész, én utánad megyek.
Mindenre van indokom,
egy nyomós okom:
„Szeretlek!”
Néma csend a fájdalom bennem,
s egy kérdés,
mely visszhangzik:
„Ezt mivel érdemeltem?”
Az eget nézem…
már alkonyul,
és én órák óta ülök itt,
szótlanul…
Cseppeket érzek a kezemen…
az eső eleredt.
Lemossa arcomról a sós könnyeket…

De én nem mozdulok…
Mert úgy érzem,
ha megteszem,
összeroppanok…
Itt vagyok, s maradok…
És bámulom azt a csillagot,
ami a kettőnké volt…
De a boldogság elmúlt
és a csillag is
lehullt…

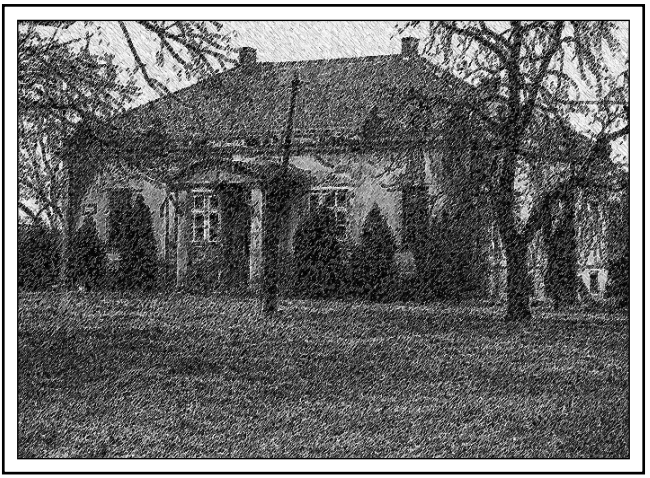

KOVÁCS GYÖRGY

A sirályok alacsonyan repülnek

PROCUL ESTE, PROFANI!

Érted kiált
keresi
Érted kiált
keresi
Arcod fényét
hol leli
Arcod fényét
hol leli
Vasszögecses
éji köd
Talpas felhő
Hold fölött
Talpas felhő
Hold fölött
Sötét-anyó
hajnalt köt

Érted kiált
keresi
Szól a hajnal
pihegi
Szól a hajnal
énekli
Kis virág
kis virág
Adj illatos
szép ruhát
Adj illatos
szép ruhát
Csillagrojtos
koronát

Ránk esik
ránk esik
Szép napsugaraid
tánca
Szép napsugaraid
hajnaltvesztő tánca

(Maradjatok távol, be nem avatottak! – Vergilius –)

AZ ÖRDÖG ÁLARCOSBÁLJA
(Syrius)

Festett kedélyek tánca ez
Melyből kacajok rajtolnak
És mégis egyre nő a könnyek
Fája, leveleit áttetsző hártya
Védi a tűztől
Itt táncol az ördög
Nincs álruhája
Én vagyok az ördög

Fagyos az álarcok beszéde
Lehullnak a bársonyos leplek
Koldusok szaladnak a térre
Zenéjük vad zsivaj
Érme rézfénye csillan
Itt táncol az ördög
Nincs álruhája
Én vagyok az ördög

Vörös réten fehér kunyhók
Atombomba lelkek lakják
Az utolsó fűszál mond búcsút
Az utolsó felhő száll a feledés
Vizeire, hol lábát törik a sugarak
Itt táncol az ördög
Nincs álruhája
Én vagyok az ördög

Fekete bolygó felett
A múlt zenéje sír
Kötetek szélén születnek a versek
Három fa áll a sötét mélyben
Tőr hasítja a kérgüket
Itt táncol az ördög
Nincs álruhája
Én vagyok az ördög

A SIRÁLYOK ALACSONYAN REPÜLNEK

Duda szól, mély torokból
választ ad rá a sikoltó
távol, kötél tekeredik
hajóm ringása lassul.

Utam emlék, elveszett
hajóm kék vizek
felett, álom tengeren
kezemben tartom felhőimet.

Sirályokat ritkán láttam
közelről, vitorlám kötelét
fontam, szárnycsapás surrog
madár közeledik ázottan.

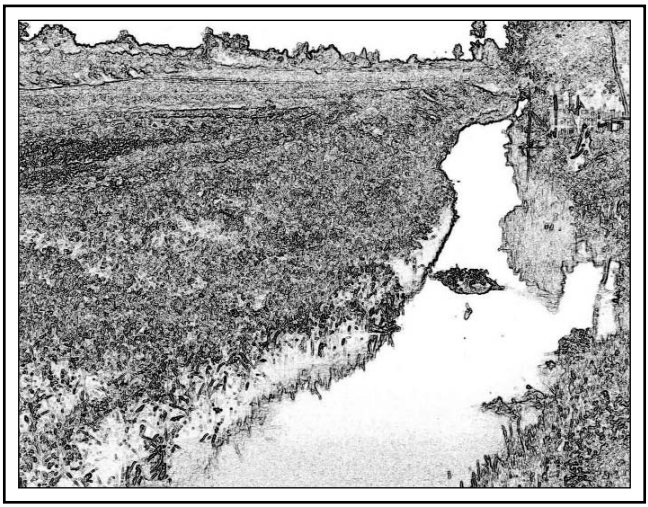

MESÉK A MÁNAK

Vigyázz, egy apró tócsa
tükrében ott kapaszkodnak
egymás kezeibe
ott kapcsolódnak egybe a
tekintet mentőöv-kötelei

párát taposva a járdákra
a nyirkos fák törzsén fel-
futva és áthajolva a villamos
elektromos vezetékein eltéved
a szem az égbolt sötétjében

A zene és a zenehallgatás fel-
szabadító virágillatával tenye-
rünkön meg-megperdülve
lépegetünk egyre előre, előre

gyermek- és ifjúkorunkról mesélünk
egymás szavaiba kapaszkodva szö-
vődik a végtelen Történet
kibomlanak régi ajándékok és
csínytevések madzagjai a
port nem látott szemekből
előugrik egy-egy érintés

A villamos zörögve megáll a
hideg megálló felküld bennünket
az üvegek koszos, maszatos üvegén
keresztül csillogó fénypontok jelzik
a város csillagtérképét

minden egybekomponálódik
miközben egy abc sajtkínálatából
füstölt sajtot választunk ki
és a könyvesbolt kirakatát bön-
gészve egészen más dolgokról
beszélgetünk

(A lift ajtaja becsukódik
a tizedik emeletig van idő a
levegőbe
lendítve magam
örömmel
nyugtázni a napot
egy álmatlan éjszaka a másik
álmatlan éjszakát
szüli
A folytonos habzsolás mérhetetlen
hiányt szül
A hiány természete egészen egyér-
telműen körülírható
Természetes hiány, hiány, a lemetszett
testrész sem hiányzik ily módon)
Az erdő fáit siratja
én a minden éjjel elszakadó
én-részem elvesztését siratom

S ím újra sajog az erdő, újra sikít a föld,
A gyökértépés roncsolt sebhelye,
A szerteszét hullott vérrögökké vált búcsúzások
HOLDFELSZÍNE

A terrakotta stációk dimenzióiba belevájt,
belekarcolt filozófiai távlat,
a materialista ügyességgel kifejezett
lelki problémák

Az épületek árnyékosabb oldalára
húzódva egy ismeretlen pálya mellett
állunk egymást melengetve a jövőről
az együtt létrehozott jövőről beszélgetünk
Írhatom azt is, hogy szörnyen melegek,
forrók vagyunk ott
Eszméletlenül virágzunk a téli jégárban
— orchideák

Összetapadt kártyalapokat húztam —
  kiált a sors kártyása és belső zsebébe
dugja —
  oda ahová csak a szentképeket szokta —
  a lapokat

  Mondhatod Vándor:
  a terrakotta stációkban rejlő dimenziók
  vájataiban kirajzolódó távlat —

Az aluljáró lépcsőinek alján
ott a Templom előtt
a neon NAPFOLTOKBAN
egy kéréssel fordulok
Feléd

TÁVOL

Apró levelek tűzdelik be
magukat bőröm puha rétege
megfeszülő izmaim alá

Gondolatok árva cikázása
közepette lépek
lépek

Börtön-fenyves sikoly úszik
a Telihold arcizmai megrezdülnek
Az ablakon kitekintő fejek
  vergődik a szabadság
  gyötrődik a démosz-kis haza
  kis nemzet
            karéján vadászsólyom rajok

Átélve az első víz alá merülést
megérteni azt amit csak megértve
megértetlenségében — értelmetlenségében
lehet

Valaki üvölt — méltóságát védve
mások önmaguk árnyékaként
ide-oda lengenek a falak fehér felületén

Dongó erőszak rotor-lapátjai zengenek
a meghunyászkodó álmát nem zavarva
Verejtékezve titkolja gondolatait
aki mást is sejt
e zene — hangeffektusai mögött

VIGYÁZZATOK REÁM KEDVES HAJNALOK

— Edward Stachura —

Hordott a szél csendben
Keresve karjaid
Fohászok szálltak

Arcom egy csillag

Hordott a szél csendben

Láthatod
Lüktető véredényeimből
Most már láthatod
Vért áldozok

Hordott a szél csendben

Vér nélkül
Mely fekete már
Fehérré vált lelkem
S szállok
Lelkem galamb
Fehér madár

Hordott a szél csendben

RÓZSANYÍLÁS

dermedt csend
a novemberi éjben
egy rózsa bimbódzni kezd
csend a csillagok fényében
eltévedt — ez az idő még…
nem csend, dal
vörös, sárga dal
amikor rózsa nyit

a rózsa éneke

ez nem az a kor
amikor rózsa nyit
bimbó kel
bár nem teljes bokor
amikor rózsa-lelked
bármily szélnek nekiereszthteted
ez nem az a kor

rózsa-halál az őszben és rózsa nyílik az őszben
rózsa-halál a ködben és rózsa nyílik a ködben
rózsa-halál a szemben és rózsaszál a szemben
és rózsa száll e kézben

ez az a kor
amikor
rózsa bimbódzik a ködben
vörös, sárga éneke
rózsaszál e kézbe'

(1987. 11. 23. 20.[00])

ÉVA, KEDVESEM!

Fel s alá járkálok,
a folyosón nyikordulnak lépteim.
Az ablakhoz lépek,
az ablak mögött karácsonyi
díszben áll egy fa.
Várom a színes fények játékát,
mozdulatlanok ezek az angyalszemek.

Az ablakhoz lépek,
ott kinn fúj a szél,
csillog az aszfalt,
kietlen, magányos minden,
a fények melegek.
Az ablaküveg fekete rajzolatában
jelenek meg,
tüskés hajam, füleim szabályos
rendje áll ott.
Kicsit félremozdulva kiálló
csontjaim félelmetessé tesznek.

Az elektromos vezetékek szürke
szálai ringanak a szél erejének
hatására — fény és halál forr
bennük — bár feslenek az össze-
gabalyodott huzalok.

Fel s alá járkálok,
fejemben a kiátkozottság dühével,
Valójában mihez is kezdjek, mint
gyermek, kinek, kezére sújtanak,
riadtan veszem tudomásul tudásom,
tehetségem törpeségét —
másrészt épp ez tesz hálássá,
hiszen nyugodtan dolgozhatok,
írhatom leveleim, húzhatom
terveim vastagabb, vékonyabb
vonalait.

Fel s alá járkálok, feltépve a
sötétség falait, melyek közénk
tornyosulnak,
egy gyertyát kérek Tőled.
Tűz és meleg — lobogás és
szerelem. Kéz-puha viaszcsepp,
könny, élet — könny — — ujjaim
közt kockává formázva piramist
építek.

Fel s alá járkálok.
Köröket leírva, keresztül — kasul,
leülök, egy rövid időre olvasni
kezdem a biográfiát, majd felpattanva
ismét az ablakhoz lépek.
Azok a fenyők, melyek nappal zöldek,
most feketén imbolyognak a viharos szélben.

Imbolygásunk enyhe levegőt hoz a télbe,
szétfeszítve a jégkristályokat, elveszett
vállalkozás ez…

Szél lettem, dühöngő.
Jön a NAP és fényével átvilágít,
a szelet — meleg port felkavarva
táncolok az elkékülő égbolt
terében.

Fogom kezeid, leülünk a pad
hideg deszkáira. A szemben lévő
falon spray-vel nyomott feliratok.
A felettünk magasodó lakásokban
lámpák világítanak.
A pad legkisebb részére húzódunk,
egymást melegítve —
beszélgetünk, beszélgetünk
— át az éjjelen — át mindenen.

DALTALAN TÁNC

KETTEN HIRTELEN felállnak
daltalan táncba kezdenek
A táncolók teste egybeforrva hullámzik
A falakra az együttlét párája tapad
Az ablaktalan szobába
furcsán csúszik be a hajnal

Száll az idő
Táncolók teste megtörik a parti köveken
Kettévált testük majd a vörösben
ismét egybeolvad

(Most suttognom kell,
Suttogni Neked egy bluest.
Egy halk néger bút.
Suttogni Neked.
Ginsbergi suttogással,
Fonni agyadba egy felleget.)

Ketten hirtelen felállnak
daltalan táncba kezdenek.

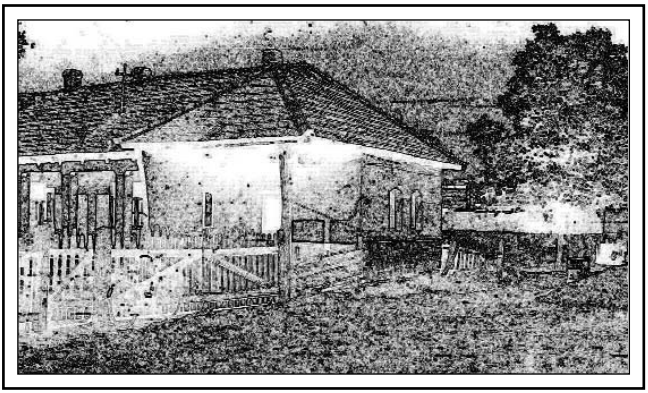

A DALOK DALOSA

Hol van a Napban tükröződő
Zöld fény?

Remegő kezekkel várod a
Tengerek síkjára meredve.

Enyhe szellő játszik hajaddal
Nem messze Tőled fekszem a füvön
Nézlek, miközben játszik szemed
Emelem karom, lazán megérintelek

Hosszan száll az
éjben a Dalok
Dalosának éneke
Hosszan úszik az
égen a Hold
ezüstös fénye

Márványkék idő
Lassan fedi fel
Titkát
Halvány fény siklik
A Dalok Dalosának
Éneke
Elszórja a titkok
Pihéit a mezőn
És az erdők
Mélyére úszik
A Dalok Dalosa

Részegülve szállnak
a fehér szűz
Pihék
Ifjúi örömeink
jövőbe vetett
Magvai

Találkozunk a
Hold arcának
pírjával

PICINY FÉNYEK

A sínek hátukra ültették az esőcseppeket,
a lélek-fénytörés esőcseppjeit.

A fényszínek virágokká, a virágok egy-egy nappallá
bomlanak.
A fenyőágak illatos bokrában megbúvó nappalok
elfedik arcunkat.
A virág gyertyatartók viasz zálogában fehér fonálon
titkok csüngenek.
Fellobbanó gyufaszál forróságú érzelmeink sorra
lobbantják, életre kényszerítik
a piciny titkokat.
Gyertyafények játszanak arcunkon, miközben
átöleljük egymást.
A fenyőágak illatos bokrában megbúvó lángok,
a Föld megtette éves útját.
Csillagnyi erővel kivetette magát a titkok izzásából
Eszter leányunk —
néz reánk a bölcsőből.

A fényszínek virágokká, a virágok egy-egy nappallá
állnak egybe az összezáruló szirmok belsejében.

VÁRVA

Várni kellene valamilyen hangra
Várni vonatra, mely szikláinkon
Zakatolna
Várni szellőre, tiszta és bársonyos
Erdőkre
Várni, míg eljön vég
S már minden mindegy lesz rég

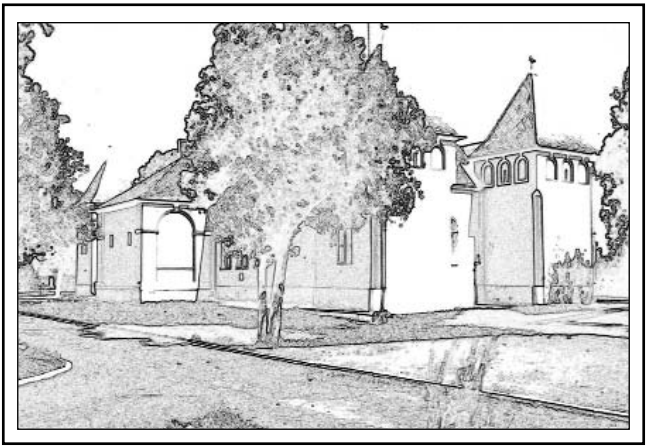

A DAL

a dal
    érzelgős volt
és butácska
mint
    életünk szív és
    értelem sugárzása
    a végtelen egy
csöpp
    zugában

TARTALOM

AJÁNLÁS 5

ELŐSZÓ 7

LUTERÁN ISTVÁN: SZÜLŐFÖLDEM 9
El kell mondanom (prológus) 11
Megérkeztem új hazámba 12
Az ongai vén malom 14
Otthon az ősi udvaron 15
Búcsú az öreg eperfától 16
Jó rokonom Üszögh János 18
A hittanórán 20
Miskolci emlékek 22
A miskolci Avas hegyen 24
Ongai Laci bácsi legendája 25

KABAI ZOLTÁN: REPÜLŐSZŐNYEG 31
Quasimodo utolsó levele
Esmeraldához 33
Szeretném látni... 34
A kulcs a zárban... 35
Parazita a húsom... 36
Hangzik a helytelenség... 37
Kiszolgáltatottan... 38
Szél hozott... 40
Ami neked szemöldök,
az nekem ráncolás 42
Erdélyi Miklós emlék(ez se) 43

KOVÁCS ZSOLT: EMLÉK 45
Kettő 47
Hajnal 48
Érted 49
Fátyol alatt 50
Impresszió 51

JUHÁSZ GYŐZŐ: DALSZÖVEGEK 53
Ugyanolyan minden 55
Utcazaj 56
Futótűz a napfogyatkozásban 57
Hintaló 58
Némafilm 59
Dog ambulance 60
Tükörkép 61

k.kabai lorant: FÉRFI A HÁZNÁL 63
Nagy az öröm 65
Üres járat 66
Hátravetett szerkezet 67
Valaki önarcképe 68
Szamárpad 69
Nagyon fáj 70
Egyszerű történet 71
Fakultatio praecox 72
Hazai ízek 73

POLÁK PÉTER: IFJÚSÁGOM 75
Megfoghatatlanság 77
Tűzhegyek 78
Menni kell! 80

FEKETE PÉTER: AMI A MUZSIKUSOKAT ILLETI 81
XVII. 83
XXXIV. 84
XLIX. 85
LII. 86
Valami izét olvastam J. A.-tól, aztán ezt írtam 87

HÁRSING LÁSZLÓ: KORNÉL KANDÚR VISZONTAGSÁGAI (gyermekversek) 89
Bemutatkozás 91
Zuhanásom a kéményben 92
Hörcsögre vadásztam 94

Rókakaland 96
Egy pimasz veréb 97
A méhek bosszút álltak helyettem 98
Egy kegyetlen csíny 100
Beleestem a köcsögbe 102
Kacsasültre vágytam 104

JEDDI KATALIN: NE MENJ... 107
Csak sírni... 109
Jeltelen sírban 110
Csend 111
Ne menj... 112
Te bolond! 114
Hullócsillag 116

KOVÁCS GYÖRGY: A SIRÁLYOK ALACSONYAN REPÜLNEK 119
Procul este, profani! 121
Az ördög álarcosbálja 122
A sirályok alacsonyan repülnek 123
Mesék a mának 124
Távol 127
Vigyázzatok reám kedves hajnalok 128
Rózsanyílás 129
Éva, kedvesem! 130
Daltalan tánc 132
A dalok dalosa 133
Piciny fények 134
Várva 135
A dal 136